

MIRĖ POETAS IR RAŠYTOJAS KAN. MYKOLAS VAITKUS

Ā. a. kanauninkas Mykolas Vaitkus

Providence, R. I. — Sekmadienį, gegužės 20, 6:20 ryto, po dviejų savaitių sunkios ligos, mirė žymus lietuvių poetas ir rašytojas kanauninkas Mykolas Vaitkus, 90 metų amžiaus.

Laidotuvių reikalais rūpinosi vietinės Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Vaclovas Martinkus.

Antradienį, gegužės 22, 7 val. vakaro Šv. Kazimiero bažnyčioje koncelebracinės mišias atliko vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas ir kun. V. Martinkus. Pamokslą lietuvių ir anglų kalba pasakė vysk. V. Brizgys. Gegužės 23 11 val. ryto mišias koncelebravo Providence vysk. L. Galineau, vysk. V. Brizgys, prel. Pr. M. Juras, prel. J. Balkūnas ir kiti kunigai. Lietuviškai pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys, angliškai — kun. V. Cukuras. Mišių pabaigoj žodį tarė vysk. Galineau.

Kūną nulydėjęs į Putnam, Conn., seselių kapines, Vysk. Brizgys atliko paskutines apeigas; liet. rašytojų vardu atsisveikinimo žodį tarė kun. Leonardas Andriekus, O.F.M., kun. St. Yla — Ateitininkų vardu; sugiedota "Viešpaties Angelas" "Marija, Marija", posmas iš Ateitininkų himno. Šermenyse ir laidotuviuose dalyvavo daug kunigų, vienuolių seselių ir pasauliečių.

Velionis buvo gimęs 1883 m. spalio mėn. 27 d., Gargždų miestelyje, Kretingos apskrityje.

Velionis buvo gimęs 1883 m. spalio mėn. 27 d., Gargždų miestelyje, Kretingos apskrityje.

PREL. MYKOLO KRUPAVIČIAUS PAMINKLO REIKALU

1970 m. gruodžio mėn. 4 d. Chicagoje mirė žymus Lietuvos valstybininkas, visuomenininkas, publicistas, patriotas prelatas Mykolas Krupavičius, sulaukęs 85 metų amžiaus.

Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Velionis nuopelnai Lietuvai, ypatingai atstautant laisvą, nepri-

Baigęs Liepojos gimnaziją, 1903 m. įstojo Kauno kunigų seminarijon; 1906 m. įstojo Petrapilio dvasinien akademijon, vienus metus studijavo Innsbrucko universitete, Austrijoje.

Įsvetintus kunigu, vikaravo ir kapelionavo Telšiuose, ir Kaune. Pirmojo pasaulinio karo laiku mokytavo Smolenske, rūpinosi lietuvių pabėgėlių reikalais. Po karo grįžo Kaunan ir ilgus metus darbavosi Šv. Kazimiero draugijoje, redaguojant spaudos leidinius; profesoriavo Kauno kunigų seminarijoje.

Antrojo pasaulinio karo pabaigoj pasitraukė į vakarus — gyveno Austrijoje ir Vokietijoje. Į JAV atvyko 1951 metais ir pastoviai įsikūrė Peace Dale, R.I., ir darbavosi prieglaudoj (Retreat House) keplionu.

Didžiausi velionies nuopelnai priklauso liet. literatūrai. Jo kūryba nepaprastai gausi. Vien tik poezijos rinkinių išleisdė apie tuziną. Beletristikos raštų irgi daug, vien tik atsiminimų aštuoni tomai. Paliko daug apysakų, daug vertimų iš įvairių klasikų; sulietuvino eilę klasiinių operų tekstų. Kūryba pasižymi lengvu patraukliu stiliumi.

Dėl malonaus būdo buvo visų mėgiamas ir gerbiamas.

Už nuopelnus Lietuvai, mokslui ir menui atžymėtas šaulių žvaigždės ordinu; Lietuvių Rašytojų draugijos garbės narys, Maltos ordino kavaliierius.

Teilsis jo vėlė Viešpaty!

klausomą, demokratiniais pagrindais sutvarkytą respubliką, pažymėtina didelė.

Tadgi jo buvę bendradarbiai ir gerbėjai nusprendė jo kapą Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje, papuošti atitinkamu paminklu, prisilaikant jo testamentė išreikštų pageidavimų: antkapyje turi būti kryžius ir šitoks įra-

Katalikų Susivienijimo generalinis naujų narių vajuš tebeina. Norintieji įsirašyti, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į kitus viršininkus, o kur kuopos nėra — kreipkitės į centrą.

šas: Kun. Mykolas Krupavičius, 1885.X.1 — 1970.XII.4. Lietuvi, tebūnie Tau pirmaisiais tėvas ir motina, bet virš jų tebūnie Tau Tavo tėvynė Lietuva (Pagal sv. Augustiną).

Paminklui statyti komitetas jau gavo trijų lietuvių menininkų projektus, būtent, Jono Muloko, Narimanto Štatkus ir Audronės Statkus. Paminklui statyti fonduos aukos plaukia. Aukos parankiausia siųsti komiteto išdėtininko Jono Sako adresu: 4447 So. Fairfield, Chicago, Ill. 60632, čekius ar money orderius išrašant Msgr. Krupavičius Memorial Committee vardu.

Pagerbkime Didžiojo Lietuvos atmintį prisidedant prie antkapinio paminklo pastatymo. Jis visą savo gyvenimą ir jėgas aukojo iškovoti savo tautai šviesesnę ateitį. Parodykim, kad jo darbus ir pasiaukojimus įvertiname ir branginame.

Pagerbė prel. Joną Balkūną

Maspeth, N. Y. — Žinomas lietuvių veikėjas visuomenininkas prelatas Jonas Balkūnas, išklebonavęs Maspetho Viešpaties Atsimainymo parapijoje 39 metus, pasitraukė į pensiją.

Dėkingi parapiečiai ir bičiuliai sekmadienį, balandžio 27, QueensTerracesalėje, Woodside, surengė didžiulį pagerbimo banketą. Dalyvavo apie 500 žmonių. Solenizantą savo atsilankymu pagerbė Brooklyn dieceizijos vyskupas Francis Mugavero.

Naujam parapijos klebonui kun. Pranui Bulovai atidarius iškilmes, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai; invokaciję sukalbėjo kun. J. Gurinskas, tostą pravedė kun. J. Aleksitinas.

Vysk. Fr. Mugavero aukštai įvertino prelatu darbus ir nuopelnus Bažnyčiai ir lietuvių tautai. Turiningą kalbą pasakė kun. Jonas Kartavičius; parapijos draugijų vardu kalbėjo Al. Cerebiejus.

Vadovaujant parapijos vargonininkui muzikui Vytautui Kerbeliui, choras padainavo eilę lietuviškų ir angliškų dainų, užbaigiant V. Kerbelio specialiai šiai progai paruoštu kūrinu "Ilgiausių metų".

Pats solenizantas nuoširdžiai padėkojo už pagerbimą, už dovanas ir už sveikinimus. Popiežiaus Pauliaus VI-jo palaiminimo tekstas, prezidento Nixono ir kitų anksčiau prisijusių sveikinimai buvo išspausdinti sveikinimų leidinyje.

Pažymėtina, kad vadovaudamas iš "gruvisių" pakeltai parapijai, pastatymui naujos garžios bažnyčios, prel. J. Balkūnas surasdavo laiko vadovauti ir darbuotis visose Amerikos liet. katalikų centrines organizacijose, taipgi visose patriotinėse bendrinėse organizacijose. Jis kiek išgalėdamas dirbo ir mūsų Susivienijimo naudai, dalyvaudavo nacionaliniuose seimuose, o kai vietinei 108 kp. pritrūko sekretoriaus, jis pats ilgus metus ėjo šias pareigas. Jis daug rašė "Garsė" religiniais, tautiniais ir kitais aktualiais reikalais.

Malonu girdėti, kad pasitraukęs iš atsakingų parapijos klebono pareigų jis pasilieka mūsų visuomenės ir tautos reikalų avangarde.

Ilgiausių metų!

BRAZINSKŲ BYLOS ATIDĖLIJIMAI

Balandžio 20 d. Ankaros teisme buvo pradėta svarstyti P. ir A. Brazinskių byla. Teismo pirmininkas paklausė sovietų atstovą: "Ar paruošėte bylos išdėvų pareikimą?" Advokatas atsakė: "Savo pareikimą pateiksiu po to, kai bus užbaigtos visos investigacijos". Byla atidėta gegužės 29 dienai. (Ela)

MŪSŲ SUSIVIENIJIMAS ŽYGIUOJA PAŽANGOS KELIAIS

Mintys ir sugestijos generalinį naujų narių įrašymo vajuš pradėdant

Generalinis LRKSA naujų narių vajuš įsijudina. Naujų narių įrašė ir centras įregistravo: Egzekutyvis direktorius prelatas J. F. Baltusevičius — 11. Th. E. Mack, Jr. — 10. Della Stepulis, 57 kp. sekr., Exeter, Pa. 2

Susiv. sekr. Pranas J. Katilius — 1. P. Kazlauskas, Waterbury, Conn. — 1.

Jau užėjo didelių ir mažesnių išvykų sezonas. Susidaro gero progos susitikti su savo bičiuliais ir pažįstamais ir juos pakalbinti įsirašyti į mūsų Susivienijimą. Po pernykščių metų siaubingo potvynio centro įstaiga baigia pertaisyti patalpas ir apsiurpina reikalinga informacinė ir propagandinė literatūra — brošiūrėlėmis. Tos informacinės brošiūrėlės gali žymiai palengvinti išaiškinimo ir įrašymo darbą. Kas nori tokių brošiūrėlių kreipkitės į centrą: P.O. Box 32 (71-73 S. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703, kurs be atidėliojimų aprūpins.

Už įrašymą yra geras atlyginimas.

Susivienijimas nugalė klūtis ir sunkenybes

Kat. Susivienijimas buvo įsteigtas 1886 m. lapkričio 22 d., Plymouth, Pa. Pažymėtina, kad steigiant Susiv. visoj Dėdės Samo žemėje gyvavo iš viso tik 9 lietuvių draugijos ir 6 iš jų steigiamajam Susiv. seime turėjo savo atstovus. Susivienijimo steigėjai buvo pirmieji Amerikos lietuvių vadovai. Jiems rūpijo lietuvius, pasisklaidžiusius plačios šalies miestuose ir miesteliuose, suvienyti į centrinę organizaciją sėkmingesnei tautinei, kultūrinei ir fraternalinei veiklai. Laikai lietuviams buvo sunkūs. Nemokėjimas kalbos, nežinomas papročius, menki uždarbiai slėgė dvasiniai ir ekonomiškai.

Per virš 86 metus Susivienijimas, nugalėdamas dideles ir mažesnes klūtis nuolat ėjo augimo ir stiprėjimo keliais. Kaip iš istorijos yra žinoma, pradžioje darbą trūkdė lenkininkai, kurie vis laikėsi įsikibę lenkiškų unijų ir norėjo, kad lietuviai pasilikytų lenkų globoje. Tik vadovaujant žymiam patriotui kun. Aleksandrui Burbai, 5-tame Susiv. seime, įvykusiame 1890 m. spalio 1 d., Mahanoy City, Pa., galutinai nusikratyta lenkininkų įtakos. Dėja, netrukus iškilo naujos klūtys organizacijos augimui ir pažangai — ginčai ir nesupratimai su kairiaisiais — liberalais, šliupininkais ir socialistais, kovojant už vadovybę.

Tik 15-tame seime, įvykusiame 1901 m. gegužės 21 d., Wilkes Barre, Pa., šie ginčai užsibaigė karingos mažumos — kairiųjų pasitraukimu įsteigiant kitą organizaciją — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

Įsipareigojimų ištesėjimas

Visais laikais Susivienijimas laikėsi užsibrėžtų tikslų — rėmė lietuvių religinius, tautinius, kultūrinius reikalus ir rūpinosi savišalpos-fraternaline veikla. Apsidraudimas Susivienijime buvo ir yra saugus ir tikras. Nėra atsitikimo, kad bet kuris narys, prisilaikantis tvarkos, ypatingai mokėsi mokėjimo atžvilgiu, būtų buvęs nuskrūstas. Tik su apgailestavimu tenka konstatuoti, kad kai kurie nariai nepagrįstai daro priekaištus dėl "permokėjimų" ir kitų neva skriaudų. Visi Susiv. apdraudus planai ir mokėsi lentelės yra

paruoštos aktuarių prisilaikant apdraudus departamentų reguliacijų ir apskaičiavimų. Tų reguliacijų turi prisilaikyti visos fraternalinės organizacijos ir komercinės apdraudus kompanijos. Kai kurie nariai permoka Susivienijimui, bet pats Susivienijimas turi daug didesnius permokėjimus prarasti išmiršančių narių pašalpgaviams.

Skrupulingai ištesėdamas savo įsipareigojimus (obligacijas) nariams ir pašalpgavams, Susiv. visdėlo priaugdo arti trijų milijonų dolerių turto, ir priėjo prie to, kad nuo šių metų pradžios pusantro šimto viso amžiaus apdraudus klasės narių, sulaukusių 85 ir daugiau metų amžiaus, paliuosavo nuo tolesnio mokėjimo nesustaurinant nei pačių narių nei jų pašalpgavių teisių ir privilegijų.

Kitam numerį bus plačiau apie apdraudus planus pilnamečiams ir jaunamečiams.

NAUJI NARIAI ĮRAŠYTI GEGUŽĖS MĖNESĮ

Laikas stoti vajuš darban visiems
Susivienijimo bičiuliams

Gegužės mėnesį Susivienijimo centro įstaigoje įregistruoti šie nauji nariai:

11 kp., Waterbury, Conn. — Kathryn Mary Marinko; įrašė kp. sekretorė Elzbieta Veturienė.

17 kp., Wilkes Barre, Pa. — Albert J. Gudaitis; įrašė prelatas J. F. Baltusevičius.

17 kp. — Mr. Mrs. Roger Gustavson, gyv. Mechanicsburg, Pa.; įrašė Elena Karašauskienė.

1 kp. — Richard L. Bodycomb, Newark, N. J.; įrašė 1 kp. sekretorė Joan Baranosky.

100 kp., Chicago, Ill. — Arthur Labanauskas ir Lawrence Thomas Labanaukses; įrašė Th. E. Mack, Jr.

100kp., Chicago, Ill. — Arthur L. Labanauskas; įrašė kp. sekr. Ignas Sakalas.

163 kp. — Brian J. Murray, gyv. Brookfield, Wisc.; įrašė 163 kp. sekr. Marijona Šrupšienė.

198 kp., Shamokin, Pa. — Robert P. Dadurka; įrašė kuopos sekr. L. Senulis.

Naujus narius gali įrašyti Susiv. rajoniniai organizatoriai, kuopų viršininkai ir etliniai nariai. Už įrašymą išmokami komisai, o įrašius 25 naujus narius ir daugiau, kurių bendra apdrau-

dos suma sieks nemažiau kaip \$25,000, gaus priedinį 200 dol. boną.

Dėl platesnių informacijų apie atlyginimą, apsiurpint informacinė ir propagandinė brošiūrėlė ir aplikacinė blankom, kreipkitės į Susiv. Centrą — Lithuanian Catholic Alliance, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa.

Pradėję anksčiau darbuotis — įrašysite daugiau naujų narių, daugiau užsidirbsite komisais ir dar ko gero laimėsite priedinius bonus.

MIRĖ DR. DOMICELĖ SLEŽEVIČIENĖ

Chicago. — Gegužės 8 mirė buvusio Lietuvos ministerio pirmininko, Valstiečių Liaudininkų lyderio Mykolo Slezevičiaus žmona dantų gydytoja Domicelė Slezevičienė-Pavalkytė, 89 m. amžiaus.

Palaidota gegužės 12 iš Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčios Šv. Kazimiero kapinėse.

Velionė buvo gimusi 1884 m. rugpjūčio 10d. Pagausančio kaime, Kauno apskrityje. Užbaigus gimnaziją, odontologijos mokslus studijavo Kijeve.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Amerikos Lietuvių Tarybos atstovų pasitarimo, įvykusio gegužės 5 Chicagoj, dalyviai. Iš kairės (sėdi) E. Vilimaitė, Altos pirm. dr. K. Bobelis, Vilko pirm. dr. J. K. Valiūnas, A. Vakselis ir T. Kuzionė; (stovi) T. Blinstrubas, kun. A. Stašys, dr. K. Sidlauskas, A. Pakalniškis, dr. Vl. Šimaitis, dr. J. Valaitis, ir J. Škorubakas. Nuotrauka A. Gulbinsko

"GARSAS"

Published Bi-Monthly

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 • Tel. GLenmore 5-7221

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Editor — M. A. S. Zujus

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$2.00 per year • Advertising Rates on Application

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuostatais. Nepaspaudintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

GENOCIDO METINIŲ
PROGA

1940 m. birželio 14-15 Sovietų Rusija brutaliai jėga okupavo Lietuvą, begėdiškai sulaužydama visas sutartis ir iškilmingus pasižadėjimus nepažeisti Lietuvos suvereniteto.

Šiais metais jau sueina 33 metinė šio liūdniausio ir žiauriausio įvykto lietuvių tautos istorijoje.

Tautos išprievartavimas ir genocidas tęsiasi toliau. Atėmęs laisvę ir nepriklausomybę, išžudęs ir iškankinęs šimtus tūkstančių nekaltų Lietuvos gyventojų, raudonasis okupantas meštosfeliškai tyčiojasi mėginamas įtikinti lietuvius ir kitus, būk komunistinė tvarka atnešus visokių gerovių kupiną gyvenimą, taipgi stengiasi įtikinti pasaulį, būk tai patys lietuvių pasirinkę Sovietų Rusijos globą ir komunistinę sistemą.

Deja, kur kas anksčiau, būtent, 1920 metais Sovietinė Rusija palaidojo laisvės ir nepriklausomybės siekiančius ir kovojusius Ukrainai, Gudijai, Armenijai, Gruzijai, Kazokijai; 1922 m. paverė Turkęstaną; 1929 m. Mongoliją, Lietuvos, Latvijos ir Estijos eilė atėjo 1940 m., ant rąjam pasauliniam karui užsibaigus, komunistinį režimą ir kontrolę primetė Albanijai, Bulgarijai, Jugoslavijai, Lenkijai, Rumunijai, Vengrijai, Čekoslovakijai, o taip pat ir Rytų Vokietijai, Šiaurės Korėjai, Šiaurės Vietnamui ir k.

Suskaitykite ir pagalvokite, kiek tautų yra paverę raudonojos Rusijos. Savo kruvinus nagus dar tebetiesia į Pietų Vietnamą, Kambodiją, Laos, Boliviją, Chile ir kitas šalis.

Grįžtant prie Lietuvos užgrobtimo, dar daugelis amerikiečių lietuvių tas siaubingas dienas atsimena, taipgi atsimena kokius jausmus teko pergyventi. Užgrobtas lietė mūsų tautos ir mūsų artimųjų ateitį ir likimą.

Sovietų okupaciją lydėjo Kremlini ir jo komunistams įprastas melas, apgaulė, veidmainystė. Pavyzdin, savaitei praėjus po brutalaus įsiveržimo, būtent, birželio 22, pagal Kremliaus kūrpalį sudaryta vyriausybė per radiją skelbė tokius pažadus ir užtikrinimus: "Jokia saualė nebus pakenčiama. Visi pakeitimai santvarkoje bus padaryti įstatymų keliu. Šalies santvarkos esminiai pagrindai tebėra nepakitę — į teisėtą nuosavybę bei turį niekas nesikišsina. Raudonoji armija atėjo ne santvarkos keisti ar okupaciją vykdyti, bet apsaugoti nuo karo pavojaus ir padėti išlaikyti nepriklausomybę". "Zemės ūkio ministras pareiškė ūkininkams, jog teisėta žemės nuosavybė garantuojama: išsišokėliai prieš nuosavybės neliečiamybę bus traktuojami liaudies priešais."

O kas gi iš tikrųjų netrukus įvyko?

Liepos 14-15, pagal Kremliaus nustatytą tvarką, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje buvo pravedti su falsifikuoti apgaulingi seimų balsuoti tik už vieną sąrašą sudarytą Maskvos ir jos agentų iš patikimų kandidatų. Šitai išrinktas seimas, susirinkęs liepos 21 d. pirmiausiai ir svarbiausiu savo darbu nutarė įteikti Stalinui prašymą priimti Lietuvos Sovietų Unijon. Tą purviną žygi atliko specialiai išrinkta komisija ir pasiūta Maskvon. Suprantama, Kremlius prašymą su mielu noru patenkino.

Dar prieš "liaudies seimo" rinkimus, kad sumažint tautos atsparumą ir pasipriešinimą Kremliaus, vidaus išgamų ir išdavikų užmačioms, pravedė masinius šviesuomenės žudymus, areštus, įkalinimus ir trėmimus į Sibirą ir kitas tolimas Sovietų Rusijos užkampius.

Netrukus prasidėjo žemės ir kitų nuosavybių ūkininkai, grūdimas buvusių ūkininkų į valstybinius dvarus — kolhozus, sofkozus, paverčiant būdžiauninkais.

Karui pasibaigus Stalinas vėl pradėto eilę Lietuvos žmonių deportacijų, išstremtųjų vietas užpildant rusais ir kitais.

Betgi Kremlius po šiai dienai kartojta melus ir dumia pasauliui akis, būk lietuvių patys pasirinkę komunistinę tvarką ir stengiasi išgauti JAV ir kitų demokratinių šalių Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos pripažinimą.

Lietuviai į raudonųjų rusų imperialistų pretensijas turi žinomą atsaką: "Kad tu, kacape, nesulauktum — nebus, kaip tu nori! Bus kaip Dievas duos — ne tavo prisakai nedori!"

LAKŠTINGALOS BALSAS

Bonna. Sovietų bosas Leonid Brežnev, užbaigęs konferencijas su Vak. Vokietijos kancleriu Willy Brand, išsireiškęs: "Karas Vietname užbaigtas... Bendrai, bile vienas galėtų sakyti, kad mūsų planeta dabar yra arčiau tvirtos ir ilgalaikės taikos, negu kuomet nors."

Deja, tai įprasta Kremliaus vadeivų dainelė. Kai jiems svarbu užliūliuoti kitus saldžiam miegui, jie kalba apie taiką, gerus santykius, pasirašo nepuolimų sutartis, bet visa tai begėdiškai sulaužo pirmą progai pasitaikius. Dabar Sovietų Unijai į akis žiūri bado pavojus, Azijos sovietų-kinų pasieniuose vis garsiau žvanga karo ginklai, nes kiniečiai nori atsiimti jėga užgrobtas teritorijas, dėl to Kremliaus bosas Brežnevas tokiu lakštingalos balsu čiulba apie pastovią taiką.

WATERGATE SKANDALAS

Jungtinių Amerikos Valstybių istorijoje buvo didelių ir mažų politinių ir kitokių skandalų, sukurtųjų šalies valdžią ir visuomenę. Jų yra pasitaikę nuo pat nepriklausomybės pradžios ir net prie pačių iškilusių prezidentų.

Iš netolimos praeities pažymėtinas skandalas, įvykęs 1921 metais, prezidentui Warren G. Hardingui užėmusi ofisą, ir žinomas "Teapot Dome" vardu, yra kiek panašus Watergate skandalui. Hardingui užėmusi ofisą, apskrus politikierius Harry M. Daugherty, 1914 metais vadovavęs kampanijai išrinkti Hardingą senatorium, buvo paskirtas generaliniu valstybės gynėju. Jo artimas bičiulis Jess Smith gavo vietą teisingumo departamente ir tapo oficialiu administracijos "tvarkdaru" "fixeriu". Kitas prezidentinis patarėjas Gaston B. Means užėmė prohibicijos vykdymo pareigūno vietą. "St. Louis Dispatch" laikraščiui išskelus aiktėn vedamą šmėgelį, Means prisipažinęs, kad kyšiais iš butlegerių surinkęs virš 7 milijonų dolerių ir juos perdavęs Smithui, bet šis nusižudė, kai tik vidaus reikalų sekretorių Albert B. Fall nubaudė kalejimu už paėmimą \$300,000.00 kyšiais.

1972 metais prezidentinių rinkimų kampanijai įkarštyje įvykę politiniai skandalai, kurie dar toli gražu pilnai neišaiškinti ir teismų neišspręsti, išrodo, jeis šios šalies istorijon kaip patys didžiausios ir liūdniausios, nes į juos yra įsivėlę įžymūs politikieriai ir net pačių Baltųjų Rūmų prezidento patarėjai ir bendradarbiai.

Besidarbūdami prezidento Nixono perinkimui, kai kurie "veikėjai" pavartojo demagogines ir nešvarias priemones sukompromituot visuomenės ir balsuotojų akyse demokratų prezidentinius kandidatus. Jie pavartojo sen. Muskie laiškinę antrašę ir atvaizdą, išspausdino ir išplatino laiška, kuriame kitus demokratų kandidatus apšaukė moraliniams iškrypėliais ir t.p. Tas įvyko Floridijoje ir taip apšaukti kandidatai pralaimėjo balsavimuose.

Bet už visus įžymiausių skandalu laikomas Watergate skandalas, išėjęs aiktėn praėitų metų birželio mėnesį. Šamoklininkų grupė, už kurios pečių stovėjo kai kurie aukštieji Baltųjų Rūmų pareigūnai, pro užraktus įsilaužė Demokratų partijos centrinėn įstaigon Washingtono griozdami kompromituojančių dokumentų ir planavę įvesti slaptus, telefoninius įrengimus sekti kas dedasi opozicinės partijos centre, ką ten svarsto partijos vadovai ir t.p. Vienok įsiveržėliai buvo sumiti, prasidėjo tardymai, teisminės procedūros, įveliant daugiau ir daugiau sąmoklo dalyvių.

Nuo aiktėn išėjusio skandalo pradžios jau suėjo arti metų laikas, bet jo atgarsiai tebeveikia visuomenę, keliant pasipiktinimą ir nerimą. Patys republikonų lyderiai, prisibijodami nemalonių pasekų, ypač bėsimuose rinkimuose, reikalauja skandalus išaiškinti kuo pilniausia ir kaltininkus atitinkamai nubauti.

Prezidentas Nixon balandžio 30 per radiją pasakė sentimentališką kalbą, prisiimdamas atsakomybę, kad dėl neapsižiūrėjimo,

mo, į tuos skandalus įsivėlė, ar kitų įvelti net artimiausie patarėjai ir bendradarbiai. Visa eilė pareigūnų rezignavo patys, kiti atleisti. Į tą sąrašą yra patekę buvęs teisinis patarėjas J. W. Dean, buv. patarėjas J. J. Magruder, buvęs F.B.I. vicedirektorius L. P. Gray, buv. valstybės gynėjas R. G. Kleindienst, buvęs generalinis valstybės gynėjas John N. Mitchell, teismo jau pripažintas kaltu James W. McCord, Jr., patarėjai J. D. Ehrlichman, H. R. Haldeman ir k.

Skandalai rado gyvo atgarsio ir užsienio šalyse. Dėl to daugelis nuogastauja, kad visa tai sudarys blogus įspūdžius ir optiniją apie šios šalies valdžią, nutolinimą nuo demokratinių principų ir tvarkos. Suprantama, Sovietų Rusijon ir kitose komunistinėse šalyse tokie režimų kompromituojantys asmenys tuoj būtų sušaudyti arba padėti į bepročių namus. Toks Stalinas būdamas pats didžiausias piktadarys ir kraugerys, savo režimą grindė milijonų nekaltų žmonių gyvybėmis.

Suprantama, tokie skandalai, kaip Watergate, demokratinei santvarkai garbės nedaro, jie yra žalingi. Bet vien tik dėl tokių skandalų daryt išvadas, kad Dėdės Samo žemėje jau išnyko garbingumas, tiesa ir teisingumas, būtų didžiausia nesąmonė. Čia bus nubauti tikrieji kaltininkai, nežiūrint jų turėtų pozicijų. Teisėjų padaryti sprendimai, spaudos, televizijos ir radijo pranešimai ir aiškinimai, neslepiant tiesos, nepataikaujant net aukščiausias vietas užimantiems asmenims, parodo, kad J.A. Valstybės nėra korupcijos palaužtos ir nebus palaužtos.

Baltiečių konferencija
San Jose, California

Wilkes Barre kolegijos tarptautinės teisės, tarptautinių santykių ir modernios Europės istorijos profesorius Bronis Kaslas ir 6 kiti liet. prelegentai dalyvavo baltiečių mokslininkų konferencijoje įvykusioje š. m. balandžio 13, 14 ir 15 San Jose, California. Konferencija vyko Californijos valstybinio universiteto koncertų salėje.

Programoj iš viso dalyvavo 40 prelegentų atstovavusių Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados ir Australijos universitetus ir kitas mokslines institucijas.

Dr. Br. Kaslas kalbėjo tema "Baltiečių valstybės karo ir pokarinė diplomatija".

Kiti lietuvių prelegentai: James Remeikis iš St. Joseph kolegijos; Elena Tumienė — Calif. universiteto, Fullerton; Francis Manelis — Notre Dame kolegijos; kun. Viktoras Pavalkis — Milpitas, Calif., Romualdas S. Misūnas — Williams College, ir Stefa Kalnins (ištekęs už latvio) — Calif. universiteto knyginkė.

Balandžio 13 įvykusiam banke pagrinidiniu kalbėtoju buvo latvių tautybės JAV-tybių State departamento Sovietų skyriaus (Desk) valdininkas John Kadilis. Daugeliui buvo tikra mįslė ir nesuprantama, kokiais sumetimais valstybės departamentas į baltiečių konferenciją pasiuntė Sovietų Desk valdininką.

Konferencijos publikacijos komisijon tarp kitų darbotvosi liet. Antanas Vaitkus.

Paskaitose ir bankete pasigėsta gausesnės publikos. Gal dėl to, kad tai buvo neregulari konferencija — tik tarpkonferencinis studijinis suvažiavimas. Jo iniciatorius ir rengėjas buvo Calif. universiteto istorijos profesorius latvis Edgar Anderson.

Lietuvių kalba šią vasarą bus dėstoma Yale universitete, birželio 18 — rugpjūčio 10 bėgyje. Išsamesnės informacijos galima gauti iš Charles A. Porter, Summer Language Institute, Yale University, New Haven, Connecticut 06520. (Elta)

PASKUTINIS BIRŽELIS

(Eilėraštis, skirtas raudonojo teroro | Sibirą trėmimo aukoms pagerbti)

Sudie, paskutini teovės birželi, —
Buvai tu, kaip niekad — aukštinis ir žaltis! ..
Toki pasiliko, lyg sapnas pranyko
Geltoni, žali ir raudoni vainikai.

Sudie, sudie, žydėjimai pievų,
Koepejimai tevų — sudie, sudie.

Sukiletio kelį ir knygnešio dalią
Tiktai išrinktieji pakelti tegali —
Už raidę ir žodį, už maldą ir raštą
Paliekam skausme savo gimtąjį kraštą.
Sudie, sudie, žydėjimai pievų,
Koepejimai tevų — sudie, sudie.

Kur ašaros krenta, ten paukštė pragysta,
O kraujo lašai, kaip bijonai pražysta.
Mus grądino Kražiuos, Giedratėlius, Pilėnuos,
Kad būtų lietuviai, kaip plienas, kaip plienas.

Sudie, sudie, žydėjimai pievų,
Koepejimai tevų — sudie, sudie.

Padovėk mums, birželi, bent vėju teovės;
Buvai mums, birželi, dejai, paskutinis...
Žydekite tiems, kur gimtinėj paliko,
Geltoni, žali ir raudoni vainikai.

Sudie, sudie, žydėjimai pievų,
Koepejimai tevų — sudie, sudie.

Birutė Pukelevičūtė

A. L. TARYBOS INFORMACIJA

DR. BOBELIS
LANKĖSI
WASHINGTONE

\$8.95)

prašome kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybą, 2606 West 63rd. Street, Chicago, Illinois 60629, 778-6900.

Dr. Kazys Bobelis, ALT pirmininkas, būdamas Washingtono, gegužės 11-13 d., pasimatė su Pabaltijo Valstybių reikalų direktoriu, Edward Hurwitz, ir išdiskutavo eilę reikalų: Europos Saugumo Konferencija, padalinimą tarybinių respublikų į ekonominius rajonus, aukštųjų miltus pakety persiuntimui į Lietuvą ir Brazinų bylą. Ponas Hurwitz prizadėjo reikalus referuoti ir greitai atsakyti.

Dr. Bobelis panašius reikalus išdiskutavo nuykęs pas kongresmaną Edward Derwinski ir senatorių Charles Percy; Lietuvos Pasiuntinybėje, su dr. Bačkui, aptarė Europos Saugumo Konferenciją.

Washingtono, dr. Bobelis taip pat dalyvavo respublikonų partijos tautybių grupių suvažiavime, kuriame dalyvavo nemažai lietuvių. Dr. Jonas Genys buvo išrinktas Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininku ir taip pat Amerikos respublikonų partijos tautybių grupių izdininku. Suvažiavimas priėmė rezoliuciją prieš Sovietų kolonizaciją.

Šeštadienį, gegužės 12 d., dr. Bobelis ir dr. Genys dalyvavo Bendro Pabaltiečių Komiteto posėdyje, kuriame taip pat dalyvavo latvių ir estų atstovai Uldis Grava, Gunors Merovics, Gerhard Bushman ir Bruno Albats. Posėdyje buvo aptarta Europos Saugumo Konferencija ir nutarta rudenį susaukti bendrą lietuvių, latvių ir estų veiksmų konferenciją. Buvo paruošti pareiškimai ir įteikti Valstybės Departamentui ir senatoriams dėl Europos Saugumo Konferencijos ir žmonių teisų suvaržymo.

PLATINA "DAY OF SHAME"
KNYGĄ

Leidykla, David McKay Company, kuri išleido Algio Rukšėno knygą, Day of Shame, apie Šimo Kudirkos tragediją, kreipėsi į Amerikos Lietuvių Tarybą prašant padėti knygą išplatinti. ALT su mielu noru sutiko tarpininkauti. Susidomėjusius knygą įsigyti (kaina

š. m. gegužės 2 d., trečiadienį, Amerikos Lietuvių Tarybos patalpose, dr. Kazys Bobelis, ALT pirmininkas, turėjo ilgą pasikalbėjimą su WGN žinių direktoriaus padėjėju, ponu A. Resnick. Dr. Bobelis pasikalbėjime išsklė svarbius Lietuvos reikalus, lietuvių veiklą ir paaiškino apie aukštųjų miltų apskunkinimus. Taip pat pirmininkas paminėjo 17,000 tikinčiųjų peticiją JT, ir praėitų metų tragiskus įvykius Lietuvoje. Ponas Resnick užtikrino, kad WGN domisi lietuvių veikla ir reikalais ir prizadėjo keletos dienų bėgyje perduoti per WGN radiją ir televiziją žinias apie lietuvius.

Amerikos Lietuvių Taryba pakartotinai ragina visus lietuvius rašyti laiškus senatoriui Henry M. Jackson, ir taip pat

savo valstybių senatoriams ir kongresmanams, remiant senatoriaus Jackson rezoliuciją (Amendment No. 79, to the Trade Reform Act of 1973 (H.R. 6767), kuriame sen. Jackson reikalauja, kad Amerika neduotų jokios ekonominės pagalbos Sovietų Sąjungai, kol emigracijos suvaržymai visiems žmonėms nebus sustabdyti. Taip pat prašoma kreiptis į senatorių Jackson ir visus senatorius ir kongresmanus, kad Pabaltijo Valstybių klausimas būtų iškeltas Europos Saugumo Konferencijoje ir kad aukšti miltai būtų panaikinti arba sumažinti.

Prašoma rašyti senatoriams: United States Senate, Washington, D.C. 20510, kongresmanams: House of Representatives, Washington, D.C. 20515. ALT INFORMACIJA

1973 m. gegužės 3 d. Lietuvos atstovas ir ponis O. Kajecienė dalyvavo Diplomatinių Misijų Sefy ir jų žmonių garbei ruošiamame priėmime Washingtono Tarptautiniame Klube. Priėmimą rengė išvardyto Klubo Valdytojų Taryba.

Mūsų Susivienijimas įsteigtas vienyti lietuvius katalikus, rūpintis fraternaline savišalpa, remti lietuvių tautinę ir kultūrinę veiklą ir Lietuvos išlaisvinimo akciją.

Tautos Fondo valdyba: iš k. vicepir. A. Reventas, išd. P. Minkūnas, pirm. prel. J. Balkūnas, sek. J. Pažemėnas, vicepir. J. Vilgaly ir vykdomasis vicepir. Z. Jurya, Nuotr. L. Tamotaitis

FRATERNALINĖS DRAUDOS SISTEMA YRA GAJI IR TVIRTA

Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje gyvuoja apie pusantro šimto fraternalinių organizacijų, kurių bendra narystė siekia per dešimt milijonų. Šiai didžiulei ir galingai fraternalistų armijai priklauso ir tautinių grupių organizacijos. Ypač gausios yra slavų tautybių organizacijos, kaip lenkų, ukrainiečių, slovakų, čekų ir k.

Pažymėtina, kad fraternalinės apdraudos sistema yra stipri, nepalaužiama. Ši sistema pergyveno sunkiausias ekonomines krizes iš kurių pažymėtinas 1929-1933 metų depresijos periodas palaidojo daug bankų, multimilijoninių korporacijų ir įvairių kitokių biznio įstaigų, privedusių daug žmonių prie "ubago lazdos". Vienok per tą depresijos periodą negirdėta kad būtų subankrutęsi bent viena fraternalinė organizacija, nunešant narių pinigų.

Seniausia fraternalinė organizacija laikoma "Chechoslovak Society of America", oficialiai įregistruota 1854 m., tai yra net 32 metais anksčiau prieš mūsų Susivienijimo įsteigimą. Toliau sekė 1863 metais Kanadoje, berods, prancūzų įsteigta "L'Union St. Joseph du Canada" organizacija. Tik nuo 1867 pradėjo sparčiau organizuoti įvairių tautinių grupių fraternalinės organizacijos ir pašalpinės draugijos. Jos traukė traukė savo tautiečius, nes buvo vedamos savų žmonių, suprantama kalba, nes tais laikais tik retas atėjus galėjo lengviau susikalbėti angliškai, retas žinojo naujus papročius. Ilgesys dažnai dėl prievartos aleistų tėvynių taipgi traukė prie savųjų organizacijų ir draugijų.

Ilgus metus fraternalinės organizacijos ir kurį laiką pašalpinės draugijos savims žmonėms buvo viskas — protekcija, mairių šeimoms mirties atvejais, apsauga ligoninėse, užsienyje, draugystė. Šios tiesioginės savivalpos veiklos fraternalinės organizacijos įsteigė senelių ir paliūgėlių prieglaudas, našlaitynus, rėmė religinius, tautinius, kultūrinius reikalus, sportines įstaigas.

Laikui bėgant lokalinės pašalpos draugijos kone visiškai išnyko, nes jos buvo suorganizuotos neprisiilaukiant moksliniai apskaituoti ir išmėgintų pagrindų, vadovaujamos menko arba jokio patyrimo neturėjusių asmenų. Dėja, tokių pašalpinė draugijų išnykimas, nunešant narių sumokėtus pinigus, gerokai pakenkė, ypatingai lietuvių fraternaliniam judėjimui ir veiklai, nes sumažino patikėjimą nei moderniais pagrindais vedamoms organizacijoms — Susivienijimams. Dar paskesniais laikais, ypatingai tautinių grupių fraternalinį judėjimą ir veiklą gerokai apsunksino valdiškų sistemų protekcijos, kaip socialinės apsaugos — Social Security, Medicare, draudimas įvestas didžiulėse ir mažose darbovietėse, biznio įstaigose ir t.p. Dėl to šiais laikais jau neužtenka tik paskelbti prakalbas ir pa-

sakyti, kad bus verbuojami nauji nariai, kaip kad būdavo kelios dešimtys metų atgal. Dabar be generalinių organizatorių pagalbos, be mokėjimų aukštų komisijų ir specialių bėnų naujų narių verbavimas yra sunkiai įmanomas.

Vis dėlto aukščiau suminėtos slavų ir kitų tautinių grupių fraternalinės organizacijos yra tvirtos finansiniai ir šalia plačiu mastu vykdomo savivalpos darbo jos stambiomis sumomis paremia kitus aktualius visuomeninius ir tautinius reikalus.

Mes, lietuviai, katalikai, turime seną, didžiai nusipelnusį Susivienijimą. Jo finansinė pa-

dėtis yra tvirta; jis turi moderniskus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams. Mums nėra reikalo darytis ir ieškoti kitur tikrų ir saugių apsidraudimų sau ir savo šeimoms.

Būkime sau žmonės — branginkime, kas mūsų protėvių ir tėvų sukurta, išauginta, sutautyta mūsų žmonių, visuomenės ir tautos naudai ir pasididžiavimui.

Būtų tikrai geras įvertinimas, jei dabar vykstančio naujų narių vėjais laiku kiekvienas narys įrašytų bent po vieną naują narį. Rodos, taip lengva pareiga, o mūsų Susivienijimo eilės padidėtų dvigubai.

Pamėginkime.

LAISVA EMIGRACIJA IR SOVIETINIAI TRĖMIMAI

Ne tik paprasti sovietiniai propagandistai, bet ir ekonomikos mokslų kandidato titulu apsisukelbęs V. Smoliauskis aštriai priekaištuoja (Komjaunimo Tiesa, kovo 31) vadinamai buržuazinei propagandai, kad ji "netiesingai vertinanti dabartinę Lietuvos padėtį. Norėdamas savo išvedžiojimais skaitytojus įtikinti, kad nepriklausomybės laikais gyvenimas Lietuvoje buvęs labai skurdus, jis sustoja prie kai kurių metų buvusios Lietuvos gyventojų emigracijos.

Is tikrųjų, anais laikais žmonės emigruodavo iš Lietuvos, ir niekas to neslėpė. Gyventojai buvo laisvi ir keliavo kur jiems patiko. Laisva emigracija laisvuose kraštuose vyksta ir dabar. Ir iš dabartinio didžiausio pasaulio sovietinio tautų ir žmonių kalėjimo žmonės bėgte bėgtų, jei tik galėtų. Bet okupantas ne tik aptvėrė Lietuvos sienas spygliuotų vielų tvora, bet ir

užminavo pasienio ištisus laukus, užkirsdamas tokiu būdu kelią bet kokiam žmonių judėjimui.

Buvusią emigraciją visi gerai pažįstame ir apie ją pakankamai prirašyta. V. Smoliauskis atliktų labai svarbų patarnavimą lietuvių tautai, jei jis paruoštų platesnę studiją, kaip ir kiek okupantas gyvulinuose traukiniuose 1940-1941 m. išgabeno ir nuo 1944 ligi dabar išgabena Lietuvos gyventojų į Sibirą bei kitas Rusijos sritis. Kaip jte ten buvo įkurdinti, kaip išstremtieji ten gyvena, kiek jų zuvo, kam ir kiek buvo leista grįžti į Lietuvą numirti. Jam toji medžiaga yra lengvai prieinama, tik reikia ją pasinaudoti. Mūsų žiniomis, sovietai ištrėmė apie pusę milijono Lietuvos gyventojų. Tatai, keliolika kartų daugiau negu "buržuaziniai" laikais laisvai išemigravo. (Elta)

ROMAS KALANTA LIETUVIŲ TAUTOS DIDVYRIS

(1953 m. kovo mėn. — 1972.5.14)

"*As mirštu dėl Lietuvos laisvės*" (Žiupsnelis žinių apie didvyrį, kurį pagerbėme jo savaitėje — gegužės 14-21 d.)

Kai 1972 m. gegužės 14 dienos vidurdienyje Kauno miesto sode liepsnose skęstantį Romą Kalantą gailėstingas praeivis bandė gelbėti nuo neišvengiamos mirties, jis gynėsi ir šaukė: "As mirštu dėl Lietuvos laisvės".

Taigi, Romas, apsipildamas benzinu ir padegdamas save, turėjo visai aiškų tikslą: žoti ugnyje, kad atkreiptų pasaulio dėmesį į Lietuvos pavergimą. Jo didžioji — gyvybės auka — nebuvo veltui: jo pavyzdžiu bandė pasekti kiti, o tūkstančiai jaunuolių išdrįso išeiti į gatves ir viešai sušukti: "Laisvės Lietuvai", gi žinios apie šiuos Kauno įvykius plačiai nuskambėjo per visą pasaulį ir visiems priminė tebesitęsiančią sovietinę

Lietuvos okupaciją.

Romas Kalanta, gimęs 1953 m., gyveno su tėvais Kaune, Viliampolėje. Dienomis dirbo, vakarais lankė vidurinės mokyklos vienuoliktąją klasę. Nors ir priklausė komjaunimui, bet mokykloje nevengė pasiginčyti su mokytojais Lietuvos istorijos, marksizmo ir ateizmo klausimais. Mėgo vargonų muziką, lankydavosi katedroje, piešdavo kryžius ir kopylystulpius. Savo didžiajam žygiui Romas rengėsi sąmoningai.

Kai tik Romas Kalanta iš miesto sodo buvo nuvežtas į ligoninę, kur po 12 valandų mirė, nerimas apėmė Kauną. Būriai kauniečių rinkosi į miesto sodą, nešė gėles ir Romo susideginimo vietą. Minios lankė jo karstą Panerių gatvėje, Viliampolėje, kur jis buvo pašarvotas jo tėvų namuose.

Gegužės 18 d. milicija karstą

su palaikais slapta dviem valandoms anksčiau, nei buvo skelbta, išvežė ir palaidojo Romainių kapinėse, nes bijojo, kad laike laidotuvių nevyktų demonstracijų. Tačiau tai įtampą dar padidino. Minios žmonių žygiavo iš Viliampolės, kur buvo susirinkę laidotuvėms, ir iš kitur, į miesto sodą. Čia keletas jaunuolių miniai kalbėjo apie Kalantos mirties prasmę ir Lietuvos laisvę. Eisenose ir sodelyje skambėjo šūkiai: "Romas žuvo dėl Lietuvos laisvės", "Laisvės Lietuvai" ir kiti. Milicija nepajėgė minios išsklaidyti, naudojo jėgą. Demonstracijos užsitęsė iki vėlyvos nakties. Yra žinių, kad miniai susirinkus ties įgulos bažnyčia, jos bokšte buvo iškelta Lietuvos trispalvė, o gatvė nuskambėjo tautos himnas. Sekančią, gegužės 19 d., vėl gatves užpildė tūkstantinė jaunimo minia. Buvo atvykusių iš Latvijos, Estijos ir kitur. Ir tik atvykus gausiems kariuomenės daliniams, demonstracijos buvo užslopintos. Gatvėse ėjo didelės muštynės su milicija ir kariuomene. Buvo sumta per 200 demonstrantų, buvo daug sunkiai sužeistų. 1972 m. rugsėjo 25 — spalio 3 d. septynis suimtusius jaunuolius (17-25 m.) demonstrantus Vilniaus teismas nubaudė nuo 1-rių iki 3-jų metų kalėjimo bausmėmis. Kiek vėliau, vieną nubaudė 10-čiai metų.

Pavergtos lietuvių tautos laisvės troškimas prasiveržė tragiska, bet ir heroiška, Romo Kalantos gyvybės auka ir po to išsiskleidė masinių demonstracijų forma. Okupantų pastangos suniekinti Kalantą ir patriotinių demonstracijų dalyvius, nieko neįtikino.

Romas Kalanta, savo heroišku žygiu atsisotijo greta Pilėnų gynėjų, pirmųjų savanorių ir nepamirštamų partizanų. Jo vardas liks Lietuvos istorijai visiems laikams, kaip aukščiausio pasiaukojimo tėvynėi skaidrus pavyzdys. (Elta)

UŽDRAUDĖ LEISTI "VARSŪNŲ" ŽURNALĄ

Lietuvių visuomeninė — kultūrinė draugija Lenkijoje, įsteigusi 1957 m., keletą metų Varšuvoje leido "Varsnų" mėnraštį. 1973 m. pradžioje Lenkijos vyriausybė uždraudė lietuvių draugijai toliau leisti "Varsnų" žurnalą. Tuo pačiu atėmė lietuviams teisę per savo spaudą susisiekti ir puoselėti savo kultūrinis reikalus.

Šis Lenkijos vyriausybės žygis yra priešingas žmogaus ir piliečio teisėms ir laisvėms, kurias pripažinti ir leisti jomis naudotis Lenkijos vyriausybė yra įsipareigojusi Jungtinėse Tautose.

Laisvoje pasaulio lietuvių negali būti abejingi dėl šio Lenkijos vyriausybės smurto, pavartoto prieš lietuvių mažumą, gyvenančią Lenkijoje. Todėl per savo gyvenamo krašto Lenkijos ambasada turi siųsti Lenkijos vyriausybei protestus ir reikalauti, kad ji atšauktų savo draudimą "Varsnų" žurnalui Varšuvoje leisti. (elta)

"Žydų emigracijos problemos nėra"

Bonna. — Gegužės 21, Sovietų Sąjungos gen. sekretoriaus Brežnevo oficialaus vizito laikui, jo spaudos atstovas Leonid Zamiatin laikraštiniams pasakęs "nepaprastą naujieną", kad sovietijoj žydų emigracijos problemos nėra.

Klausimas iškilęs, kai vienas pagyvenęs žydas paprašęs išleisti jauną žydą emigruoti Izraelin. "Žydų tautybės asmenys Sovietų Unijos didžiulę bendruomenę gyvena, kaip lygių teisių piliečiai", paaiškino oficialios sovietų žinių agentūros galva Zamiatin. Esą, sovietų emigracijos įstatymai lygiai paliečia "visus piliečius". Jei būtų išleisti extra įstatymai taikomi vien tik žydoms, tai būtų prieš sovietų konstituciją.

Dėja, Kremlius brutaliom priemonėm pavergęs Lietuvą tuos pačius įstatymus pritaiko lietuviams. Ir tokia Egipto nelaisvė tpsis iki Sovietų Unijos nepagriebs galas.

Per 66 gyvavimo metus Katalikų Susivienijimas savo nariams ir jų pašalpinėms pašalpų, pomirtinių ir labdarybės aukų pavidale yra išmokėjęs virš 11 milijonų dolerių.

KĄ RAŠO KITI LAIKRAŠČIAI

Lietuviai vis dar nesulaukia savo kardinolo

Savaitraščio "Tėviškės Žiburiai" bendradarbis Bronius Zumeris kovo 29 laidoje apgailautas, kad ir paskutiniuose naujų kardinolų paskyrimuose lietuvių yra apilenkti Br. Z. tarp ko kito rašo:

"Kyla klausimas, kodėl mes, lietuviai, niekad nesulaukiame garbės turėti savo kardinolą? Gal kas nors atsakys — neturim vertų juo tapti. Mano įsitikinimas yra priešingas. Toks arkivyskupas Matulionis, iškentęs pusę savo amžiaus rusų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, buvo daug kartų vertesnis užimti kardinolo vietą už tą, kuris visą savo amžėlį praleido Vatikano raštinėse. Ir šiandien aš esu įsitikinęs, kad lietuvių katalikai yra šimteriopai daugiau sudėję aukų už tikėjimą, negu Melburno katalikai ir turi daug daugiau už tikėjimą kenčiančių kunigų, negu pvz. italų tauta. Tačiau nežiūrint to, Melburno katalikai turi savo kardinolą, italai turi visą eilę kardinolų, o nesuskaitomas aukas už tikėjimą sudėjusi caristiniais ir dabartiniais laikais lietuvių tauta neturi nė vieno kardinolo. Nei italai, nei Melbourno katalikai neturėjo nieko panašaus į Kražių skerdynes, nieko panašaus neturi ir net nežino kokia kova už tikėjimą vyksta šiandien Lietuvoje".

"Praeityje nekartą iš Vatikano sluogznių girdėjome pareiškimus, jog Lietuva yra Marijos žemė, Rūpintojėlių kraštas, pamaldžių žmonių tauta. Šiais gražiais žodžiais viskas ir baigiasi. Šiandien net Afrikos juodieji turi savo kardinolus, negausūs Indijos katalikai ir tokie pat negausūs Melburno katalikai turi savo kardinolus, kai tuo tarpu vadinama kovojanti tauta, katalikybės avanpostas rytų šiaurės Europoje, kokia yra Lietuva, tos garbės arba geriau pasakius savo pastangų įvertinimo, laukia ir nesulaukia."

Nauji kultūrinių ryšių mezgėjų planai

Dienraštis "Naujienos" s. m. balandžio 23 laidoje pataria pasirošti naujam Lietuvos okupanto ir jo pataikūnų antplūdžiui "užmegsti kultūrinius ryšius su Amerikos lietuviams". Specialus ryšiams megsti komitetas, vadovaujamas Vytauto Kajuosevičiaus, Vilniuje turėjo pasitarimą naujų planų apsvartymui. "N." šiuo klausimu rašo:

"Tuos "kultūrinius" ryšius jie nesirengia užmegzti kultūringai, rodydami kultūros srityje pasiektus rezultatus ir naudoti kultūrinius įtikinėjimo metodus, bet šturmu. Iki šio meto jie siuntė paskirus specialistus ir skambius balsus turinčias sirenas, bet šiandien patys įsitikino, kad tas darbas brangus, o rezultatai labai menkučiai. Kelionėje sirenos balso stygos kiek atsiliuosuoja, reikia paskubomis ją iškviepti į Maskvą ir stygas patempti. Nei poety, nei dainininkų žygiai nieko pozityvaus nedavė, užtat dabar jau nutarta pavartoti kitus metodus."

Wounded Knee, So. Dakota. — Po 70 dienų beprasmių kautynių su policija, indjonai pasidavė. Miestelis labai sunaikintas. Vienu tarpu apie 300 indjonų buvo užsibarikadavę miestely ir atkakliai gynėsi.

Lietuvių k. vadovas "INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių anglų kalbos gramatika paruošta kalbininkų Leonardo Dambriūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokyti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktiniai lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūrinių.

Kaina 8.00 dol. Galima įsigyti "Carso" administracijoje, P. O. Box 39 (71-73 So. Washington St.) Wilkes Barre, Pa. 18703.

Lietuvių Fondo narių motinė susilaukimo įvyka gegužės 13 Jaunimo centre Chicagoje. I-je eilėje iš k. sėdi: A. Reklaitis, K. Grina, P. Kilus, inž. V. Naudžius, dr. A. Razma, J. Jasulaitis (svetėlis iš Miami, LF jalliotinis), inž. V. Kamantaitis, dr. K. Ambrozaitis, dr. J. Valaitis, A. Juodvalkis, dr. G. Balukas, inž. V. Kasius, dr. F. Kaupas ir J. Kavalaitis. Nuotr. V. Noreičius

Katalikų persekiojimas okupuotoje Lietuvoje

(Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos)

Vilnius, 1972 m. kovo mėn. 13 d. pas Religinį reikalų tarybos įgaliotinį buvo išskirti kunigai: Laurinavičius ir Zemėnas. Ypač piktai įgaliotinis apibare kun. Zemėną, kam jis pasirašė pareiškimą tarybinei vyriausybei, kuriame reikalaujama leisti dirbti vysk. J. Steponavičiui, išleisti dideliu tirazu katalikams maldaknygių etc. Įsinerinę įgaliotinis kunigą Zemėną išvadino sėtonu, įžaliu ir pareiškė: Ar nepanorsitės, kad klierikai ir Kremliuje atsistėtų?

Kapsuko rajonas. Liubavo parapijos klebonas kun. V. Užkurnaitis Kapsuko raj. valdybos ir įgaliotinio, Rugienio, balandžio gegužės mėn. buvo verčiamas, kad nusiųtintų nuo altoriaus Mišioms patarnaujantį vaikų. Rugienis buvo išskirtas net Liubavo parapijos Bažnytinį komitetą. Gąsdino, jei vaikai nebus nusiųtinti, parapija bus palikta be klebono. Klebonas vaikus nusiųtinti atsisakė, motyvuodamas, kad vaikai ne jo, o tėvų ir jis neturįs teisės kištis į svetimų vaikų reikalus.

1972.IV.27 Kapsuko VVIDU—rinėje mokykloje auklėtoja Ramanauskaitė atsinešė iš Švietimo Ministerijos atsiųstą anketą ir 9b kl. mokiniams liepė užpildyti. Į klausimą: "Kokią nori atsikratyti ydą", auklėtoja liepė atsakyti: "Tikėjimo". "Jei ir netikite, — aiškino auklėtoja, — vistiek rašykite: tikėjimo. Ne vienas mokinyš neatėmė "tikėjimo", bet — "tingėjimo".

Vilkaviškio rajonas. 1971 m. balandžio 12 d. Kybartų vidur. mokykloje Xc klasėje mokyk. Miknevičienė tiems mokiniams, kurie per Velykas buvo bažnyčioje, liepė rašyti temą: Bažnyčia arti — dorovė toli. Kiti mokiniai galėjo rašyti laisva tema. Geriausias klases mokinė L. Šalčiūnaitė ir M. Mencinškaitė atnešė temas: "Visiškai nėra po vieneta". Po to jos buvo kviečiamos pas mokslo dalies vedėją pasiašikinti.

1972 m. balandžio 20 dieną Jurbarko raj. DŽD tarybos vykdomojo komiteto administracinė komisija, pirmininkaujant H. Tamošiūnienei, atvirame posėdyje išnagrino Girdžių parapijos klebono kun. Viktoro Šauklio, MIC, administracinę bylą. Klebonas buvo apkaltintas, kad "pasinaudojo bažnyčioje prie vėliavų nešimo ir gėlių barstymo Girdžių mo-

kyklos mokinius — nepinamėčius ir tuo būdu pažeidė Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo 1966.V.12 įsaką. Komisija paskyrė 50 rub. nuobaudą. Kun. V. Šauklys šį nuosprendį apskundė Jurbarko raj. liaudies teismui.

Administracinė 50 rub nuobauda taip pat paskirta Girdžių parapijos vargonininkui už tai, kad ji tvarkė procesiją. (Elta) Ignalinos rajonas. 1972.III.16 Paringio aštuonmetės m-l-os direktorė Dalgėdaitė ir mokytojai Milašius, Sadrečovas, Misiūnaitė ir Vaitulionis pasikvietė tris V kl. mokinius: A. Vibašį, B. Gaizutį ir C. Patiejūną į mokytojų kambarį ir gąsdindami vertė pasirašyti jų suredaguotą kažkokį raštą, reikalaudami, kad jie visai nebeitų į bažnyčią. Mokytojai sakė, kad už kiekvieną vaiką, einantį į bažnyčią, reikės kunigui sumokėti 50 rub. baudą.

Vadžgirtio klebonas kun. Gustavas Gudanaivičius už tai, kad leido vaikams patarnauti šv. Mišiose, nubautas administracine tvarka — 50 rub. Administracinė komisijos nuosprendį kun. G. Gudanaivičius apskundė Jurbarko raj. liaudies teismui. (Elta)

Antroji žodyno laida

Išleista antroji laida "Dabartinio lietuvių kalbos žodyno". Pirmoji laida buvo išleista 1954 m. Kaip 3. m. kovo 7 "Tarybinis Mokytojas" praneša, antroji žodyno laida esanti žymiai padidinta: esą apie 60,000 žodžių. Vien tik žodžių, kurie prasideda raide "a", pirmoje laidoje būvę 2790, o antroje — 4185. Redaguoti redakcinė kolegija, kurią sudarė: J. Kruopas (ats. redaktorius), A. Lebedys, D. Lukšys, J. Paulauskas, J. Senkus, K. Ulvydas. Vilnius, 1972 m. (Elta)

1973 m. balandžio 10 d. svejo 80 metų amžiaus Vaclovyj Šidzikauskui, žinomam Lietuvos diplomatu, visuomenininkui, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkui ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vicepirmininkui. (Elta)

Praėjusiais metais Klaipėdoje komunistinės ideologijos klausimais perskaityta 8000 paskaitų, lektorais ir propagandistais dirbo daugiau kaip pusantro tūkstančio žmonių. (Tai bent būrys veltėdžių! — E.). Šiais metais politinio švietimo sistemoje mokosi daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių. (Tiesa, kovo 24).

VLIKO IR ALTOS PAREIŠKIMAS

Tebevykstant pasiruošimams Europos Saugumo Konferencijai ir iškilus Sovietų Sąjungos planams padalinti Sovietų Sąjungą į ekonominius rajonus Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Amerikos Lietuvių Tarybos valdybų atstovai buvo susirinkę Čikagoj 3. m. gegužės 5 d. aptarti aktualių lietuvių politinės veiklos klausimų ir priėję sekančių išvadų:

1. VLIKO ir ALTOS atstovai, aptarę pasiruošimo darbus Europos Saugumo Konferencijai, nutarė pasiųsti į Helsinkį lietuvių delegaciją, kuriai vadovauti kviečiamas VLIKO pirmininkas dr. J. K. Valiūnas ir šiai delegacijai parūpinti reikalingas lėšas.

2. VLIKO ir ALTOS pasitarimas pasisako prieš Sovietų Sąjungos vedamą genocidą ir kolonializmo politiką nukreiptą prieš lietuvių tautą ir laiko Sovietų Sąjungos perorganizavimą iš tarybinę respublikų į ekonominis rajonus Sovietų Sąjungos genocidinės politikos išdavę su tikslu sunaikinti lietuvių tau-

lą. Artimiausiu laiku VLIKAS šiuo klausimu duos lietuvių visuomenai platesnę informaciją.

3. Amerikos Lietuvių Taryba, vertindama Vliko pastangas kas kart sankejančioj Lietuvos laisvinimo byloj, stengsis sustiprinti VLIKUI finansinę ir visokeriopą kitą paramą.

4. Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo Komitetas, pripažindamas Amerikos Lietuvių Tarybą politinės akcijos Jungtinės Amerikos Valstybėse pagrindinį vaidmenį, kviečia Amerikos lietuvių visuomenę ir JAV LB savo veikloje derintis su Amerikos Lietuvių Tarybos politinėmis veiklos gairėmis.

5. Abi delegacijos sutarė netrukus susaukti plačią Lietuvos laisvinimo darbams aptarti veiksnių konferenciją, kurios apimtį ir darbotvarkę artimiausiu laiku paruos VLIKO valdyba.

Dr. J. K. Valiūnas, VLIKO Pirmininkas

Dr. K. Bobelis, ALTOS Pirmininkas

DIDYSIS TARPTAUTINIS CURCIO ATLASAS

Praeitais metais Romoje buvo baigtas spausdinti "Grande Atlante Internazionale Curcio" (Didysis Tarptautinis Curcio Atlasas), bendradarbiaujant vokiečių Herderio ir italų Curcio leidykloms. Atlasas didelio formato, 41 sąsiuvinio, kelių šimtų puslapių. Ligi šiol jo išparduota 83,000 egz.

Dėka prel. Vinco Mincevičiaus, Elta Press redaktoriaus pastangų, atlasas labai išgarsino Lietuvą. Istorinėje atlaso dalyje Lietuva parodyta kokia ji buvo X-XI šimtmečiais: 1470 metais (nuo Baltijos ligi Juodųjų Jūrų), Reformos metu, ir XVII-XVIII šimtmečiais. Ji taip pat yra tinkamai atžymėta rašytiniais, būry religijų skyriuose. Gi iš Rusijos plėtimosi žemėlapiu aiškiai matosi, kad jis Europoje vyko Lietuvos sąskaiton.

Kiekvieno lanko sąsiuvinio viršelis yra papuoštas senaisiais žemėlapiais, kuriuos leidyklai paskolino prel. Mickevičius, už ką paskutiniame sąsiuvinyje leidykla nuosirdžiai jam dėkoja. Lietuva šiuose žemėlapiuose pažymėta 11 kartų. Vienas jų yra grynai Lietuvos: tai yra Mikalojaus Krištopo Radvilo žemėlapis, išleistas Henriko Hondijaus 1638 metais Amsterdame. Žemėlapiu aprašymą ir labai šilutis komentarus apie Lietuvą duoda prof. Osvaldo Baldacci, Romos Universiteto geografijos katedros vedėjas.

Atlase buvo reprodukuoti trys senieji pasaulio miestai: Jeruzalė, Venecija ir Vilnius, su įdomiais komentarais, iškeliančiais Vilniaus istorinę ir dabartinę reikšmę, pažymint, kad tai yra "gražus ir įvairus miestas, svarbus istoriškai, rodas tikrų požymių gairių vystymosi ateityje".

Šia proga tenka pažymėti, kad prel. V. Mincevičius turi virš 200 žemėlapių rinkinį: Lietuvos, Lietuvos-Lenkijos, Rusijos-Lietuvos, Europos-Lietuvos ir Azijos, kur taip pat pažymėta Lietuva. Be to, turi keletą Vilniaus, Gardino ir Klaipėdos miestovaizdžių originalų, Lietuvos Didžiųjų Kunigaikščių bei tarybinėjų asmenų nuotraukų, tautinių rūbų, pastatų ir kt. raizdinių. Jo rinkinyje yra labai retų

Filmas "Herkus Mantas" 1972 m. baigtantis išleistas naujas dviejų dalių plačiaekranis filmas "Herkus Mantas". "Filmo režisavo M. Giedrys pagal S. Šaltenio scenarijų, kulinuojantį paskutiniame prūsų sukilime prieš Tautonų ordina. Mantą vaidina aktorius Antanas Šarna.

Žinovat Lietuvoje, be abejo, nepaliks nepastebėjęs paralelų tarp 13-jo šimtmečio teutonų agresorių ir dabartinę okupantų. (Elta)

Lietuvos žemėlapių, kurių trunkta net didžioji pasaulio bibliotekose. Tai dvidešimties metų kruopštus rinkimo rezultatas. Šiomet ruošiasi pradėti perspausdinti tuos, kurie galės pasitarnauti ne tik Lietuvos laisvės bylai, bet taip pat ir lietuviškų namų papuošimui ir galės būti vertinga dovana sveitintuosiems. Šios idėjos įgyvendinimui stambiają auką davė gerai žinomas Lietuvos mylėtojas prelatas J. A. Karalius. (Elta)

KUNIGŲ SEMINARIJOJ TIK 33 AUKLĒTINIAI

1972 m. balandžio 18 d. Kaukasio Arkikatedroje-bazilikoje J. E. vysk. J. Labukas kunigystės šventinimui suteikė 6 ketvirto teologinio kurso auklėtiniams (praėjusiais metais Lietuvoje numirė 12 kunigų). Sekančiais metais kunigystės šventinimus turėtų gauti taip pat 6 klierikai. Palikus 6 neopresbyteriams seminariją, šiuo metu joje liko 33 auklėtiniai: filosofiniame kurse — 11, I teologiniame — 9, II teologiniame — 7, III teologiniame — 6. Praėjusiais (1971) mokslo metais Religinį reikalų tarybos įgaliotinis lankėsi seminarijos bibliotekoje ir tikrino, kokią literatūrą skaito klierikai. Buvo nepatenkintas, kad neskaityo marksinimo klasikų.

"Praėjusių mokslo metų viduryje Rrt įgaliotinis norėjo keletą klierikų išvyti iš seminarijos. Motyvai neaiškūs. Dauguma spėja, kad tai buvo eilinis šantažavimas, kad palaikyti klierikų tarpe pastovią baimės atmosferą. (Elta)

Skoto taupumas

Susiziedavęs sūnus rašo savo tėvui laiską: — Brangus, tėve, atsiųsk man 10 šilingų, noriu su savo sužadėtine padaryti foto nuotrauką ir tau pasiųsti. Tėvas rašo atsakymą ir prideda 5 šilingus: — Brangus sūnau, sūnėnui tau penkis šilingus, nufotografuok savo sužadėtinę ir atsiųsk. Tave gerai žinau ir be fotografijos.

Progresas:

— Netrukus Lenkijoje nustos dirbė lovas.
— Kodėl?
— Nes mirusieji miega kapuose, didvyriai ant laurų, studentai miega pamokose, kolchozininkai susirinkimuose, priešas nemiega, o partija budi.

Valia

— Mano vyras neberūko.
— Pagalvok tik, kokią stiprią valią reikia turėti!
— Taip, mano valia labai stipri!

LRKSA Direktorių Taryba ir konstitucinės komisijos

Dvasios vadas: Prel. Jonas F. Baltusevičius-Boll, 416 E. South Str., Wilkes Barre, Pa. 18702.

Prezidentas: adv. Thomas E. Mack, 11 West Union Str., Wilkes Barre, Pa. 18702.

Viceprezidentai: Alvera Balanda, 78 Chipman str., Waterbury, Conn. 06708.

Sekretorius: Pranas J. Katilius, 1059 Blair ave., Scranton, Pa. 18508.

Išdinininkai: Leokadija Donarovich, 37 Eldon Ave., Lansdowne, Pa. 19050.

Išdo Globėjai: Dr. Vladas Šimaitis, 2951 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Vito A. Yucius, 52 Shady Dr., W. Pittsburgh, Pa. 15228.

Dr. Dvotėjai: Dr. Albert J. Valibus, 136 E. Bennett Str., Kingston, Pa. 18704.

Direktoriai: Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421.

Albina Poškienė, 6006 So. Washtenaw ave., Chicago, Ill. 60629.

Vytautas Paulauskas, 133 Cherry Str., Plymouth, Pa. 18651.

Egzekutyvis direktorius: Prel. J. F. Baltusevičius, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Redaktoriai: Matas Zujus, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Konstitucinės komisijos:

Labdarybės komisija:

Marjona Šrupienė, 6733 S. Campbell ave., Chicago, Ill. 60629.

Julė Salasevičienė, 19191 Lakeshore Blvd., Cleveland, Ohio 44119.

Rosalia, Kižis, 134 Church Str., Pittston, Pa. 18740.

Spaudos-Informacijos komisija:

Komp. Aleksandras J. Aleksis, The Elton, 30 West Main, Str., Waterbury, Conn. 06702.

Joan Baranosky, 106 W. Brady Str., Wyoming, Pa. 18644.

Matas Zujus, 31 Dexter Str., Wilkes Barre, Pa. 18702.

Statutų komisija:

Ona Bernotaitytė, 344 Battle ave., Exeter Boro, Pa. 18643.

Pranciška Katilienė, 1059 Blair Ave., Scranton, Pa. 18508.

Agnes Comitz, 46 W. Hartford Str., Ashley, Pa. 18706.

Teismo komisija:

Ona Barkauskienė, 62 Lawlor Str., Waterbury, Conn. 06708.

Elena Karauskienė, 13 Carrahan Ave., Lyndwood-Wilkes Barre, Pa. 18702.

Verna Radzevičūtė, 269 Vine str., Plymouth, Pa. 18651.

Jaunimo komisija:

Mrs. Lorraine Yucius, 52 Shady Dr., W. Pittsburgh, Pa. 15228.

Danguolė Ražutytė, 3767 Aloha, Los Angeles, Calif. 90027.

Mary Donarovich, 37 Eldon Ave., Lansdowne, Pa. 19050.

PROF. HOFFMAN APIE ROMO KALANTOS ŽYGI

Romo Kalantos didžiąją auką religiniu požiūriu vertindamas, Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos leidžiamas savaitraštis "Tėvyskės Aidai" 1972 m. rugpjūčio mėn. 15 d. rašė: "Stockholme reziduojantis žymus Baltijos bičiulis, Paryžiaus protestantų teologijos fakulteto garbės profesorius J. G. Hoffmann, ryšium su Romo Kalantos mirtimi paskelbė straipsnį: "Saikas perpildytas, sako jaunesnįjį Lietuvos krikščionys" (Cattacombe, 1972.VI.15, nr. 9). Jaunuolio gyvybės auką žymusis teologas taip apibūdina: "Uolus katalikas, tas dvidešimtmetis jaunuolis vis dėlto niekad negyveno laisvame ir nepriklausomame krašte. Jis niekad nepažino spinduliuojančios ir džiugios Bažnyčios, laisvos skelbti savo tikėjimą, bet jis iš jos išmoko vertinti auką: jis apsvairste su visomis išvadomis tai, ką reiškia "tarnauti iki mirties". Jis jau buvo viską atidavęs ir tebeturėjo tik vieną turką — savo gyvybę. Ar ji nebuvo verta, kad būtų "dedikuota" jo Viešpačiui ir Išganytojui, idant virš visų priespaudų ir visų kančių jis, Romas Kalanta, taptų ta gyvyja liepsna, tyra, šviesia, visų pirma laisva, kuri, atsižadėdama, maldaudama ir prašydama kentėti, kyla dangun ir netrokšta nieko kito, kaip pasiaukoti?" Toliau profesorius Hoffmannas klausia: "Vakarų tautos, ar jūs suprantate šią auką? Ar jūs suvokiate, kodėl dvidešimtmetis jaunuolis taip pilnai gyvena savo tikėjimu, kad jam nieko daugiau nebelieka, kaip tapti auka, kuri pati save paaukoja?"

Straipsnyje plačiai nušviečiama katalikų padėtis Lietuvoje ir paskutiniai įvykiai Kaune. Jis baigiamas taip: "Romas Kalanta pasiaukojęs už tkybinę ir tautinę laisvę. Tegū Europos ir Amerikos valstybių vyrai supranta tai, ką jų krikščioniškai sąžinė diktuoja šio gyvojo deglo spindesys". (Elta)

KRAŠTOTYRININKAI DARBUOJASI

Š. m. kovo 27 d. "Tiesos" dienraštis plačiai aprašo neseniai Vilniuje įvykusį Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos ketvirtąjį suvažiavimą. Paliekant nuosalyje propagandinį suvažiavimo aprašymą, jame randame keletą dalykų, rodančių, kad tautoje yra susirūpinata surinkti ir apsaugoti per daug metų krašte susirinkusias vertybes. Rašoma: "Šiuo metu respublikoje veikia apie 600 visuomeninių kraštotyros muziejų ir kampelių. Dauguma jų tapo patraukliais kultūros židiniais". "Apie 4000 eksponatų ir 450 rinkinių praėjusiais metais respublikos kraštotyryninkai perdavė mokslo įstaigoms". (Elta)

Išmintingas sprendimas

Policininkas pristatė šerifui jauną vyruką ir sako: — Šerife, šis vyrukas stovėjo gatvėje ištiesęs ranką ir elgetavo. — Penkiolika dolerių baudos! — nurodė šerifas. — Bet kad jis teturi tik penkis. — Paleisk jį gatvę. Tegū surenka likusius.

AR JŪS ŽINOTE, kad Lietuvių Katalikų Susivienijimo nariai turi pirmenybę prašant mortgagejų paskolų.

UNITED IN SCOUTING

CIVIL GUIDES AND BOYS SCOUTS

GARSAS • Lithuanian U.S. Alliance of America

English Section

Edited by P. P. CINIKAS, M.I.C.

There is hope for....

OUR LITHUANIAN PARISHES

Rev. F. Ruggles

Holy Cross parish church, Chicago, Ill., one of our more beautiful Lithuanian churches.

It is a generally proposed fact that Lithuanian parishes throughout the nation are either sick, dying or dead. This outlook is a rather gloomy one and provides hope for no one — neither the Lithuanian as a Lithuanian, nor the Lithuanian community as a community, nor the Lithuanian priesthood in so far as the vineyard is the Lithuanian community.

Statistics are presented to give strength to this proposition. The proponents of this thesis sing their dirge: the death rate is far greater than the birth rate; there is no more immigration and none foreseeable in the immediate future; the present day Lithuanian-American youth is fast losing its identity and is rapidly being absorbed into the Americanized stream of society; there is little hope that they will carry on traditions, the customs and the cultural heritage instilled in them by their Lithuanian parents; vocations are at a standstill; the few Lithuanians entering the priesthood or the religious life are less than anxious to work in the Lithuanian vineyard; they seek greener pastures.

It is not surprising that such a dismal evaluation of the present day condition of the Lithuanian situation in the United States at times finds credence among the faint-hearted and the disillusioned. Would it surprise you very much if I were to say we heard this same type of evaluation given some thirty years ago, with the very same statistics and the very same conclusions. Yet despite the supposedly prophetic revelation of all these death kneeling facts, the Lithuanian community in the United States has flourished and continues to flourish with representation in every sphere of activity and endeavor.

No doubt, the argument

against this will be in the form of a condescension. The prophets of despair argue in this wise: the salvation of the Lithuanian community as a community was the direct result of an injection of "New Arrivals", who not only increased the total number, but helped bolster the spirit of the older generation. What manner of salutary resuscitation can the present day Lithuanian community hope for? There can be no more "New Arrivals". There is no hope of this, given the present attitude of the Russians. There is no new youth to take the place of the aging. We are destined for extinction! As an evidence of proof they will even point to those Communities which were strong bastions of Lithuanianism and which are now Lithuanian only in name. For example, they will single out the coal-mining regions in Pennsylvania, the ghettos of Brooklyn, Newark, Detroit and Chicago, just to name a few. Parishes are closing, being given over to Negro, to the Spanish, or are no longer having services in Lithuanian. Then again, even diocesan priests are giving up their parishes and these are being taken over by the Marians and the Franciscans. How much hope is there for the Lithuanian community under these trying conditions and circumstances.

We recognize the validity of some of the arguments and see the plight of some Lithuanian communities as indeed serious. No doubt the mining regions in Pennsylvania suffered much during the Depression of 1929. With no jobs available, no forthcoming income, naturally the youth had to go elsewhere, they did bring with them their Lithuanian heritage, and they did establish themselves in other Lithuanian communities

and they did enrich their new environment. The communities they left behind had to suffer this deprivation stoically and, as a consequence, had to seek to serve the abiding community, such as it was — most often with English services. Naturally, we experience deep sorrow when socio-economic forces compel a community to lose its identity. But even then, thank God, there are Lithuanian priests still serving in those communities and sustaining Lithuanian foundations.

But this is not a valid argument in all other instances. Changing times and changing neighborhoods have their effects on stabilized situations, but also with the changes come the challenges.

Lithuanians, as a people and as a nation, have had to adjust to given circumstances in every age of their 700 year history. Each generation has had to learn to live with what it found at its disposal, and for 700 years the Lithuanian has been able to meet the challenges, dare the risks, and still maintain his identity.

Today, this age we live in, is but a continuing portion of that 700 year history. What will be our contribution? What are our problems? What are our challenges?

1. Survival? We're far from being dead! One hundred some odd parishes in the United States gives the lie to our prophets of despair. What is their condition? Some bad, some doing poorly, but most in fair or good condition. Most are serving the Lithuanian community; others pro-rate their services according to the needs of the immediate neighborhood and the Lithuanian community. Here we might make note of a need for a commission to formulate plans for rendering assistance to parishes in dire need. Changing neighborhoods sometimes create these situations.

2. Leadership? There are more than 700 priests of Lithuanian parentage in the United States. Most are serving the Lithuanian community in their area either directly or on given occasions. Amongst these can be numbered also the various religious communities with their personnel who enrich the Lithuanian community with their varied services.

3. Programs? The challenges of the times have fostered new procedures and new directions while, at the same time, old established traditions and customs are maintained with cherished pride:

a) *Schools.* A goodly portion of the parishes either have Lithuanian Schools or Saturday Lithuanian Classes wherein a basic foundation is established in the Catholic Faith, the Lithuanian language, as well as in the history, the culture and the arts of Lithuania.

b) *Adult education classes* are being tried in several parishes with marked success. The curriculum usually presents guest speakers, experts in their fields, who offer a variety of subjects from Christian formation to courses in self-improvement.

c) *Choral Organizations.* These serve the parish primarily in fulfilling the liturgical functions properly. They also branch out to bring the folk music of Lithuania into the hearts of her people by way of recitals and concerts, either as a musical organization in se, or banded together with other choral groups.

d) *Folk Dance Groups* have become increasingly popular, particularly among the young. More than any one other factor, Folk Dance Groups have been able to instill in youth an identity which may have been lacking prior to their participation. Today's ethnic revival of folk dancing not only brings joy to the hearts of the spectators, but also acts as a formidable proponent for propagandizing the cause of present day Lithuania. In international circles this is a "must" for us.

UNDERGROUND PERIODICALS BEGIN TO REACH THE WEST

Last November, issues one and two of a new Lithuanian underground periodical, "Chronicle of the Lithuanian Catholic Church," arrived in the West. Almost 100 typewritten pages in length, they presented extensive and well-documented data on the anti-religious policies of the Soviet occupation authorities in Lithuania. One-half year later, after some fears here that the

"Chronicle" had fallen victim of the Soviet intensified drive on the "Samizdat" publications, issue No. 4 of the periodical was received. Issue No. 3 of the "Chronicle" is still missing.

The new "Chronicle", patterned after the well-known Russian-language "Chronicle of Current Events," is divided into two parts. The first part presents a general survey of the situation of the Lithuanian Catholic Church. According to the "Chronicle," after the Lithuanian Catholic petition to Brezhnev and UN Secretary General Waldheim, bearing 17,540 signatures, in January 1972, the Soviet authorities made an effort to show the world that things in Lithuania were back in order. To serve that purpose, the administrator of the archbishopric of Vilnius, Krivaitis, was compelled to issue a pro-regime statement to the Soviet news agency and on April 11, 1972, eleven bishops and administrators of the dioceses bowed to the pressure of the authorities and released a "pastoral letter" of a similar nature. Following the selfimmolation of Romas Kalanta and the ensuing repressions, the authorities temporarily relaxed their pressures against the Church.

Fighting the Church "With Its Own Hands"

The new Chronicle maintains that the Soviet authorities now are trying to fight the Church "with its own hands."

1. "The Church authorities are subjected to the interests of atheists." As examples, the "Chronicle" lists the interview given by Bishop Labukas to the French Communist newspaper "L'Humanite"; Rev. Krivaitis' statement to Mr. Jokubka, editor of the American-Lithuanian Communist periodical "Vilnis" in Chicago; Bishop Pletkus' speech on a radio program beamed to Lithuanians abroad. Also, the Commissioner for Cult Affairs, Rugienis, is continuing his interference into the appointments of priests and has ordered the bishops to obtain a special dispensation from the Vatican, voiding the canon law in transfer of priests.

2. "Subjection of priests to atheistic activities." This chapter discusses the prohibition for the priests to catechize children. Youngsters are also forbidden to serve as altar boys, to scatter flowers in processions, to carry (church) banners. Lately, more and more priests are asked by security organs to report on their colleagues, while other priests are obligated to provide an "ideological guidance" to priests who visit Lithuania as tourists.

3. "Subjection of believers to atheist goals." Physicians, teachers, and other professionals are obligated to give atheistic lectures. Teachers who are suspected of being "believers" are especially affected.

Bishopric Highlights

The second part of the "Chronicle" (pp. 13-35), highlights the developments in individual bishoprics:

Kaunas. Report on the militia's interference with people travelling to the religious festival in Šiluva, on September 8-15, 1972.

Telšiai. The negative reply of the authorities to the believers in Klaipėda who had petitioned for a permission to build a new church. Description of how a band of komсомols entered a church in Plungė on the eve of Easter during religious services, seized the cross and destroyed it: the culprits were not prosecuted by the authorities. A similar occurrence in Mažeikiai in 1970, when on the night before Easter komсомols raised

havoc in the church, absconded with the cross and broke it to pieces. Despite the church committee's complaints to the militia, nothing was heard of any hoodlums being punished. Programs of religious music in the church of Palanga were forbidden.

Vilkaviškis. On July 26, 1972, Rev. J. Zdebakis, returning from imprisonment for having given children religious instruction, was met by believers with flowers. However, the Commissioner for Cult Affairs ordered Bishop Labukas not to reappoint Rev. Zdebakis anywhere in the Vilkaviškis bishopric. Eventually Rev. Zdebakis was appointed vicar in Šilutė, bishopric of Telšiai.

U.S. LABOR SCORES PERSECUTION OF RELIGION

"... With regard to Moscow's present line, we are told that we must 'accept the politics of reality.' That means the Berlin Wall, minefields along the frontier, ransom for Soviet Jews, and acceptance of, say, the persecution of Lithuanian Catholics as an 'internal Soviet affair.' 'Well, we don't see it that way. We don't want to start any wars, but we insist on something that seems to disturb a lot of so-called intellectuals — we insist on emphasizing the difference between democracy and dictatorship.'"

(George Meany, AFL-CIO News, January 20, 1973)

Russification Protested

"... It is doubtful whether the Soviet nationality problem has been solved. If all Soviet citizens had equal rights, their nationality withstanding, only a few and not tens of thousands of Jews would petition to leave the country. If this was the case in Lithuania, there would be no self-immolations there in protest against the Russification of their captive country and its infiltration with Great Russians."

(Die Welt, Hamburg, zdec. 23, 1973)

Brezhnev — Baltic States were not "Backward"

Leonid Brezhnev admitted in December that the three Baltic States were not "underdeveloped" countries prior to their annexation to the USSR. In his mammoth keynote speech celebrating the 50th anniversary of the Soviet Union on December 21 in Moscow, the Soviet party leader stated: "The Baltic republics, Lithuania, Latvia and Estonia, could not have been classed with the backward national border areas prior to their entry into the Union."

Probably unaware of his master's rare admission, Justas Paleckis, one of the leading members of the Lithuanian Communist Party's inner circle, wrote in *Literatūra ir Menas* (Vilnius, December 30, 1972): "Lithuania, just as other Baltic republics, had to catch up with the brotherly republics in many respects. The backward nations as if acquired miraculous wings in the years of the Soviet system..."

Soviet Propaganda at U.M.

"The only just reply on the recent Communist propaganda show at the United Nations demanding independence for Puerto Rico... would be for non-Communist states to submit to the UN the issue of restoring independence to the Baltic States... The neighboring Scandinavian states, especially Sweden, which strives to play the role of a champion of international justice, have a moral obligation to submit the matter to the UN and support it to a positive settlement."

Leo Liberman, The Christian Science Monitor, December 30, 1972

It is unique

THE ENCYCLOPEDIA LITUANICA

The dust jacket of the "Encyclopedia Lituanica"

The publication of the general Lithuanian encyclopedia is first work of its kind to appear in the English language. It has the high sounding title of "The Encyclopedia Lituanica". It will be edited in six volumes; the first two of which are now on sale by Juozas Kapocius, publisher, who recently completed a 36 volume, "Lietuvių Enciklopedija".

This new encyclopedia is being published with the hope of providing a comprehensive and accessible source of information for those who wish to learn about Lithuania and its people. The publisher claims that a necessary condition for the publication of the English encyclopedia was the completion of the "Lithuanian Encyclopedia".

The publication of the first general "Lithuanian Encyclopedia" was begun in independent Lithuania in 1933 and by 1944 ten volumes were ready, but the second occupation of Lithuania by the Soviets ended the project.

In 1953 Juozas Kapocius founded the Lithuanian Encyclopedia Press for the purpose of printing the "Lithuanian Encyclopedia". The first volume appeared in 1953 and the last volume in 1969. This encyclopedia, because of its comprehensiveness was the first of its kind in the history of Lithuanian printing. "The Lithuanian Encyclopedia" gives extensive space to Lithuanian subjects. About two fifths of the 36 volumes are devoted to Lithuanian subjects.

Published on Demand

The Lithuanian community of the United States demanded an encyclopedia in the English language that would cover the Lithuanian subject matter for students and scholastic groups that are interested in Lithuanian research materials for term papers and degree work. Besides, more and more of the youth of the Lithuanian community are having difficulties with the Lithuanian language, but are interested enough to study Lithuanian subjects and are even desirous of writing on Lithuanian subjects for their degrees.

The public libraries of the cities and universities have expressed sincere interest in such an encyclopedia.

Juozas Kapocius, who had the ingenuity and interest to complete the huge task of publishing a 36 volume Lithuanian encyclopedia, was the right man to publish the 6 volume "The Encyclopedia Lituanica". The same editors, who worked on the Lithuanian encyclopedia, are providing the subject

material for the English version. They are under the direction of Simas Suziedelis, former member of the Faculty of Philosophy at the University of Kaunas, Lithuania.

Extent of Coverage

"The Encyclopedia Lituanica" attempts to provide essential information about Lithuania and the Lithuanian nation from the earliest times until the most recent events. For the whole period an account is given of the land, the nation and the state, of major historical events, of social and economic structure and how these changed, of customs and religion, of culture, of popular and individual creativity (language, folklore, literature, art, music, etc.) of persons and organizations, and of the Lithuanian communities abroad. Particular attention is devoted to the period of independent Lithuania, which lasted scarcely twenty years between World War I and World War II. This period was especially important, because conspicuous progress was made in all spheres of life. Since Lithuania became subject to foreign rule again after World War II, the development in the independent life of the country is neglected in the Soviet sources of information. This neglect is consciously motivated by the desire to ignore the achievements of independent Lithuania and there by demonstrate the superiority of the Soviet system.

An Important Book

If anyone has any interest in Lithuanian American life, this is an important book. It supplies all of the background materials an American of Lithuanian descent will ever need to have an intelligent interest in his national heritage.

It has a tremendous span on Lithuanians of the entire world. All of the institutions and organizations that mean anything in Lithuanian American life are summarized in these volumes. It is truly an encyclopedia that should be in the libraries of all Americans of Lithuanian descent.

This encyclopedia is not for sale in the book stores of the Lithuanian community, but must be ordered from the publisher, Juozas Kapocius.

The six volumes are priced at \$90.00 per set. Orders must be sent to the following address:

Lithuanian Encyclopedia Press, Inc.
361 W. Broadway, P. O. Box 95
So. Boston, Mass., 02127

P.P.S.

Marian Fathers pose with Chicago Archbishop Cardinal J. Patrick Cody (center), The Very Rev. provincial Fr. J. Dambruskas (center right) and Bishop V. Brizgys (lower right).

The Congregation of Marian Fathers commemorated the tercentenary of the founding of the order and 60 years of service in the Archdiocese of Chicago with a concelebrated Mass of Thanksgiving on May 19 at Our Lady of Vilna church, Chicago, Ill.

John Cardinal Cody was the principal celebrant and Homilist. Concelebrants were twenty

members of St. Casimir Province of the Marian Fathers and visiting clergy.

The Marian Fathers were founded in Poland in 1673 by Stanislaus Papczynski. It was the first order of Religious men to be founded under the title of the Immaculate Conception. For many years the Marian Fathers met with suppression until in 1909 only one Marian

Father was still living. Father George Matulaitis (later an Archbishop, whose cause for beatification is pending at the Vatican) secretly renewed the dying order.

The Marian Fathers came to the United States and were established in Chicago in 1913. Here they publish the only Lithuanian Catholic Daily in the world, Draugas.

PEOPLE
EVENTS
PLACES

Sixty three years of the Lithuanian daily "Draugas", about 160,000 pages, are being microfilmed. "Draugas" began its life in 1909 as a weekly and has been in continuous circulation as a daily since March 31st, 1916. The film will be duplicated and located in three or four areas of the United States, so that students of Lithuanian ancestry will have access to its pages for any historical works that may be written in the years to come. The gigantic job of microfilming was begun to save the pages of the newspaper which are beginning to crumble. The Lithuanian daily "Draugas" is published in Chicago by the Lithuanian Catholic Press Society under the direction of the Congregation of Marian Fathers.

Imagine Dick Butkus as a star of a Western filmed in Tel Aviv? His manager, Talent Network Inc., is negotiating with producer Zev Braun to accomplish that. And, according to Peter Cakanic of the Daily News Record, Butkus is also hoping to appear on at least 20 of next season's TV shows including Carol Burnett, Dean Martin, Johnny Carson, and Flip Wilson. The show he really wants to be on is the "All in the Family" starring Carroll O'Connor. They are both working on a script that would have Butkus meet fellow Lithuanian Archie Bunker, in a shoe store where Butkus is looking for a pair of 13 D shoes. The pig skin brings out the ham in Butkus.

Jack Sharkey (Juozas Zukauskas), heavy weight boxing champion (1932) is immortalized by the famed artist, George Wesley Bellows (1882-1925) who portrayed Jack in a picture that hangs in Cleveland Museum of Art. It is considered one of the better works of Bellows. Also, a detail of the work is pictured on a postage stamp issued by Kathiri State of Seiyun, a South Arabian State.

Jack Sharkey won the championship from Max Schmeling in their second meeting on June 21st, 1932. He lost the championship to Primo Carners a year later. Jack finished his career as a boxer three years later after losing to Joe Louis in the third round.

The Lithuanian World Community rendered an account for the International Lithuanian Folk Dance Festival of last July 4th and it proved to be a profitable event. Dr. L. Kriauceliunas, the president of the committee that organized the festival, turned over \$22,474.73

to Board of Directors of the World Community. The festival was honored by the presence of Mrs. Nixon for the opening ceremony. The dance festival took in close to one hundred thousand dollars.

Sister M. Rosalina (Antanaitis), member of the Congregation of St. Casimir, died March 24th, in Holy Cross hospital, Chicago. Sister was a member of the religious community for 40 years and she leaves three cousins in the same community: Sister Lydia, Sister Dolores and Sister Florian.

The Lithuanian Fund has already reached the \$800,000.00 mark and there is a good chance that the fund will hit the one million mark by this time next year. The interest from this sum is used to finance the cultural, educational activities of the Lithuanian community in the United States. 230,000 dollars in interest money has already been used to finance the above mentioned purposes. Many of the Saturday schools receive financial aid from the fund. Besides, many of the text books used in the Saturday schools of Lithuanians were published by the Lithuanian Fund. This year 57,000 dollars will be allocated to the various activities of the Lithuanian youth.

Mrs. Danute Bindokas won the thousand dollar prize for her book, "Parkas Anapus Gatvės" (The Park Across the Street), awarded by the Educational Committee of the Lithuanian World Community. The award was for books written for teenagers. Mrs. Bindokas has won a previous prize for her teen-ager book "Nesaugu Mieste" (It is Not Safe in The City). The presentation of the award was made May 13th, at the Jesuit Youth Center of Chicago.

Jonas Mekas, considered the "patron saint" of the underground film world, is getting a lot of publicity for the "home style" film that he and his brother Adolfas made while visiting Lithuania in 1971. The film is entitled: "Reminisces

of a Journey to Lithuania". The Lithuanian community of Chicago has reviewed the film and formed a different opinion of the reminiscences than that of Gene Siskel, writer of a review for the Chicago Tribune. Siskel's remark about the film was: "A lovely human document of what it is like to go home . . ."

R. George Saraukas, ordained to the priesthood by his Archbishop, John Cardinal Cody, of Chicago archdiocese, celebrated his first Solemn High Mass at St. Christopher parish church, Midlothian, Ill., where he completed his diocesan years. Fr. George was born in Germany and completed his academic studies in Chicago. His first appointment is St. Athanasius parish, Evanston, Ill.

Michael Budrys, member of the Chicago Tribune photographic staff, received an honorable mention for his work with news personalities and news events from the Illinois News Photographers Association for 1972. Fifty photos participated and entered over 1000 photos to the judges. Budrys was honored previous for his photographic works for the Tribune.

Dr. Bronis Kaslas edited an important volume entitled: "USSR-Germany Aggression Against Lithuania". This is a collection of 250 annotated documents relating to the Soviet-Nazi plot to parcel out Lithuania as part of their division of East Europe. This book is especially topical in view of the imminent European Security and Cooperation Conference in Helsinki. It is published by R. Speller, N. Y. (\$15.00).

Algis Ruksenas is the author of "Day of Shame" which re-searches the murderous happenings aboard the cutter Vigilant during the Russian-American confrontation off Martha's Vineyard. It is published by McKay of New York, 1973, \$7.95. This book thoroughly documents the account of the betrayal of the Lithuanian sailor Simas Kudirka on Nov. 23, 1970.

Eugene Ziurys, Jr., was appointed to a five year term as director of the Hartford (Conn.) Hospital by Thos. J. Meskill, Connecticut Governor. Ziurys is a graduate of Providence College and formerly superintendent of the Group Department of the Travelers Insurance Co.

Bob Dekas, Northwestern U.

When Bob Dekas of Northwestern U., Evanston, Ill., goes to the plate with men on base, it is almost automatically another RBI for him. The centerfielder has driven in 47 runs in 32 games, with 42 hits during the spring season. "It seems that when I get a hit there are men on base," he explains with a shrug. A lot seems like luck". Dekas, a native of Chicago's Lithuanian community, came to Northwestern U. from Schurz high school, which he led to a 1969 state prep title as a power-hitting pitcher. He will not give credit to those aluminum bats that Northwestern and other Big Ten schools are using this spring. Dekas sticks to the wooden bats.

John Subacius, a well known ecclesiastical artist of the New York - New Jersey area, died April 18th. John was outstanding as a designer of Lithuanian wayside crosses.

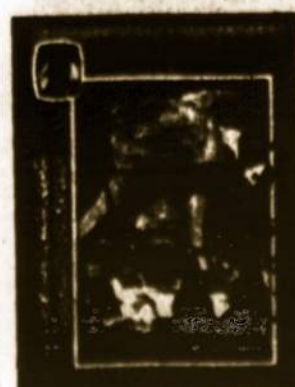
The 60th National Convention of the Knights of Lithuania will convene Aug. 16-19, 1973, at Stonehill College, N. Easton, Mass., and it is being hosted by the Brockton, Mass. chapter of the K. of Ls.

Jerry Lutkusis appointed editor of the Notre Dame University campus newspaper, "The Observer".

Alex Urba, formerly top photog for the "Playboy" magazine is now a freelancer in Chicago studios.

Phil Klimas, member of the Hubbard high school baseball team that won the Chicago public school league championship, had a 500 average this season. Phil confessed: "I am a guess hitter. My Dad tells me to change, that good hitters don't try to guess what the pitcher is going to throw". The game winning hit for the championship was made by Phil to beat Sullivan high.

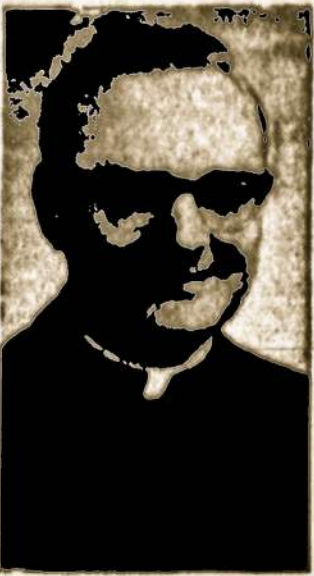
Dr. Jack Stukas, formerly national president of the Knights of Lithuania, has been appointed president of Schuyler Savings and Loan Association of Kearny, N. Jersey. Regularly, Dr. Jack is dean of the school of international business at Seton Hall College. Julius Paknis is chairman of the board at the same savings and loan.

Jack Sharkey is portrayed by George Wesley Bellows. The Kathiri State of Seiyun (So. Arabian State) uses the portrait for a postage stamp.

Sidabrinė Kun. Jono J. Dastiko sukaktis

Kun. J. J. Dastikas

Hazleton, Pa. — Sekmadienį, gegužės 27, Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas kun. Jonas J. Dastikas iškilmingai minėjo sidabrinę (25 metų) kunigystės sukaktį.

10 v. ryto sukaktuvininkas celebravo padėkos mišias, asistuojant prelatui J. F. Baltusevičiui ir kun. Robertui Šilalei. Sukaktį pritaikintą pamokslą pasakė kun. Ant. J. Norkūnas.

Sukaktuvininkas kun. J. J. Dastikas gimė 1915 m. gegužės

mėn. 15, West Hazleton, Pa.; stūnus Jono ir Marijos (Kubliūtės) Dastikų. Mokėsi W. Hazleton, Marianopolio kolegijoje, Thompson, Conn. ir St. Peter's kunigų seminarijoje, London, Ontario, Kandoje.

Kunigū įventė vyskupas William J. Haley 1948 m. gegužės mėn. 22, Scrantų Šv. Petro katedroje; pricipijas turėjo gegužės 23 Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje, Hazleton.

Vikaravo St. Agnes parapijoje, Forest City; darbavosi prie St. Michael's berniukų mokyklos, Hoban Heights; vikaravo Šv. Kazimiero parapijoje, Plymouth, Šv. Trejybės parap., Wilkes Barre, Šv. Kazimiero parap., Pittston, St. Peter's parap., Wellboro; kapelionavo St. Mary's Villa prieglaudoje, Moscow; klebonavo Wanamie Šv. Marijos parap., Hanoverly Šv. Juozapo parapijoje, Duryea, Šv. Juozapo parap., ir nuo 1972 m. sausio 20 klebonauja Hazletono Šv. Petro ir Povilo parapijoje.

Į LRKSA įsirašė 1949 m. lapkričio mėn. 14 d.

Ilgiausių metų!

P.L. BENDRUOMENĖS 4-jo SEIMO PROGRAMOS PROJEKTAS

Ketvirtadienis, 1973 rugpjūčio 30. Atsilankymas Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone. Parodos atidarymas. Literatūros vakaras.

Penktadienis, 1973 rugpjūčio 31. Registracija. PLB IV seimo atidarymas: Seimo komiteto pirmininko sveikinimas. PLB valdybos pirmininko žodis. Invokacija. JAV ir Lietuvos himnai. Mirusiųjų PLB darbuotojų pagerbimas.

Seimo prezidento ir sekretoriato sudarymas. Sveikinimai žodžiu ir raštu. Seimo darbo taisyklių dienotvarkės ir posėdžių darbotvarkės priėmimas. Komisijų sudarymas: programos, mandatų, nominacijų nutarimų, PLB konstitucijos, kontrolės.

PLB valdybos pirmininko ir kitų valdybos narių pranešimai. Paklausimai, diskusijos dėl pranešimų. Pranešimų priėmimas ir apyskaitų tvirtinimas.

Pietų pertrauka. Seimo Programos komisijos pranešimas seimo sekcijų sudarymo ir darbo klausimu. Seimo atstovų pasiskirstymas atskirų darbo sričių sekcijoms.

Simpoziumas: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ateities uždaviniai ir veikla".

Vakarienės pertrauka. Seimo atskirų darbo sričių sekcijų posėdžiai.

Šeštadienis, 1973 rugsėjo 1. Kraštų Bendruomenių pranešimai. Paklausimai, diskusijos, išvados. Pietų pertrauka. Seimo atskirų darbo sričių sekcijų posėdžiai (tąsa). Konstitucijos komisijos siūlymai ir konstitucijos pakeitimų priėmimas. Vakarienės pertrauka. Seimo koncertas.

Sekmadienis, 1973 rugsėjo 2. Nominacijų komisijos pranešimas, PLB valdybos ir kitų

STULGINSKŲ ŠEIMA

Waterbury, Conn. — 1972 m. rugsėjo 29 d. miręs Vladas Stulginskis ir gruodžio 30 mirusi Ona Stulginskienė buvo LRKSA 91 kuopos nariai ir įžymūs vietos veikėjai. Jie gražiai išauklėjo tris dukteris — Jadvygą ir Sofiją, taipgi sūnų Edmundą gyvenančius Waterbury; dukterį Oną Stravinskię, antkus ir gimines gyv. Chicagoje. Visos dukterys ir sūnus yra dideli muzikos ir dainos mylėtojai, choristai. Jų balsai žavi kitus per Mišias, šermenis ir kitomis progomis. E. V.

Dėl savo ir artimųjų protekcijos drauskitės Katalikų Susivienijime, kurs pasiūlo tikrą ir saugią apdraudę dėl pilnamečių ir jaunamečių. Apsidraudimas visiem reikalingas.

TAUTOS FONDO — VLIKO BANKAS

TAUTOS Fondo Valdyba: iš kairės vicepr. A. Reventas, išd. P. Minkūnas, pirm. prel. J. Balkūnas, sek. J. Pažemėnas, vicepr. J. Vilgalyis ir vykdomasis vicepr. Z. Jurys.

1972 metų VLIKO Seime, Clevelande, dr. K. Valiūnas buvo perrinktas sekančiai trijų metų kadencijai Vliko valdybos pirmininku. Tautos Fondui vadovauti dr. K. Valiūnas vėl paskirtas ilgametį TF pirmininką prel. Joną Balkūną, kuris nenuilstamai aukoja visas savo jėgas Lietuvos laisvės atgavimui.

Dabartinės TF valdybos sąstata yra toks: pirmininkas prel. Jonas Balkūnas; vykdomasis vicepirmininkas Zenonas Jurys; vicepirmininkai vėjaus reikalams — Antanas Reventas ir Jonas Vilgalyis; sekretorius Juozas Pažemėnas; išd. rinktas Petras Minkūnas.

Tautos Fondo valdybos vienintelės pareigos yra lėšų telkimas Vliko darbams tęsti. Pagrindiniai TF talkininkai užsienio atstovybės ir JAV įgaliotiniai, o rėmėjai Alta, L. Bendruomenės apylinkės ir visos lietuviškos organizacijos. Nuolatinės Tautos Fondo atstovybės yra šiose valstybėse:

Australija — pirm. F. Ročius, Melbourne, ir pirm. kun. P. Butkus, Sydneyje, kurie apjungia ir kitas lietuvių apgyventas vietas.

Did. Britanija — pirm. P. Mašalaitis, Kanada — pirm. Aug. Kuolas. Naujoji Zelandija — įgaliotinis J. Pečiulaitis. Venecuela — Vliko atstovybės pirm. Vl. Venckus. V. Vokietija — pirm. St. Vyktintas-Povilavičius. Įgaliotiniai JAV-bėse tiesioginiai veikia savo apylinkėse: Los Angeles, Calif. — A. Skirius, Santa Monica, Calif. — J. Kutra, Branford, Conn. — K. J. Šaulys, Hartford, Conn. — A. Dra-

gūnevičius ir A. Mokus, New Britain, Conn. — B. Semaska, Stamford, Conn. — J. Valiūnaitis, Cicero, Ill. — J. Švedas, Chicago, Ill. — K. J. Avizienis, A. Dzirvonas, T. K. Rūta, J. Sadūnas, S. Stasiūnas ir B. Vitkus, East St. Louis, Ill. — D. Grybinaitė, Melrose Park, Ill. — J. Urbelis, Beverly Shores, Ind. — J. Eigelis, Washington, D.C. — Gr. Krivickienė ir Vl. Villiamas, Baltimore, Md. — C. Surokas, So. Boston, Mass. — Dr. P. Kaladė, Detroit, Mich. — E. Bulotienė ir V. Pauža, Delran, N. J. — B. Raugas, Newark, N. J. — A. Trečiokas, Paterson, N. J. — A. Rugys, Buffalo, N. Y. — R. Mastulionis, Cleveland, Ohio — H. Idzelis ir P. Karalius, E. Northport, N. Y. — J. A. Giedraitis, Philadelphia, Pa. — S. Jurskytė, Providence, R. I. — kun. V. Martinkus, Milwaukee, Wisc. — J. D. Dargienė ir P. Mickevičius.

Šiuo metu vyksta 1973 metų vėjus. Nuolatinis Tautos Fondo antrašas yra Lithuanian National Fund, 64-14 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378.

JAMŽINA MUZIKA JONĄ ŠVEDĄ

Lietuvoje jamžina muziką Joną Švedą. Jis jau 1940 m. pagarsėjo suorganizavęs Vilniaus Filharmonijos laudies ir dainų ansamblių ir jam vadovavęs iki mirties. Antakalnio kapinėse Vilniaus miestas jam pastatys atitinkamą paminklą; prie namo Tiltu g. Nr. 7 bus prikulta paminklinė lenta, ir Panevėžio pedagoginė muzikos mokykla pavadinta Jono Švedo vardu. (Kornj. Tiesa, 1973.III.22). (Elta)

New Bedford, Mass. išėinas laikraštis "The Standard Times" savo š. m. vasario 26 d. laidoje aprašo pasikalbėjimą su neseniai laisvę pasirikusiu lietuviu jūrininku Vytautu Gadliausku. Gadliauskas papasakojo, kad rusai nesilaikė tarptautinių žvejybos taisyklių ir piratškais žvejybos metodais naikina Naujosios Anglijos pakraščiuose žuvis rezervus. (Elta)

SUDĖTI VAINIKAI

Waterbury Conn. Visų brangi Motinos Dienos šventė šmet buvo išskirtina. Sumos pamaldos buvo skirtos Dievo Motinos garbei, prisiminti bei atnaujinti Lietuvos ir lietuvių tautos paaukojamą "Nekalčiausiai Marijos Širdžiai Romoje, geg. 13 d. 1951 m. Ne vienas iš dalyvių dvasioje persikėlė į Aušros Vartų, Šiluvos ar kitą numylėtą šventyklą karštai meldėsi už pavergtą, kenčiančią Lietuvos šalį.

Lietuvos Vyčių iniciatyva geg. 14 d. įvyko kitas neįprastas religinis minėjimas Šv. Juozapo bažnyčioje, 7 val. vak. Iškilmingai atžymėta jaunuolio herojaus R. Kalantos mirties sukaktis bei pagarbai prisiminti visi gyvieji ir mirusieji už Lietuvos laisvę kovotojai. Abiejų dienų apeigose patriotinius pamokslus sakė kun. J. Ruokis. Šv. Juozapo parapijos choras, vadovaujamas komp. A. Aleksio, išpildė gausią iškilimųms pritaikintą giesmių programą su giliu įsijautimu. Ypač galingai skambėjo entuziastingai sugiedota Dambrausko "Maldą", Aleksio "Vyčių himnas", Lietuvos himnas ir "God, bless America".

Minėjimui surengti rūpinosi Vyčių vadovybė — kun. kleb. J. Vilčiauskas; garbės nariai komp. A. Aleksis ir M. Andrikytė; J. Valaitis, L. Paulauskaitė, J. Alanskas, liet. radijo vedėjas J. Adomaitis ir kiti. Vyčių Lietuvių Reikalų vadovė M. Andrikytė apie minėjimo kalbėjo lietuvių programoj iš radijo stoties WQ-QW, per "Sounding Board of Religion" iš WATR radijo stoties ir juos aprašė Waterbury Republican, Waterbury American ir Waterbury Sunday Republican laikraščiuose.

Sudėjus meilės jausmo ir maldos vainikus ant Dievo ir Tėvynės aukuro, lieka dabar vieningu ryžtu dar uoliau dirbti "tutai ir bažnyčiai." Koresp.

Mielas Tautieti, drauskiis LRK Susivienijime

LRKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinė apdraudės organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudės planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokėjimo iki 65 metų — Life Paid Up at 65 (tik pilnamečiams).
- Specialūs taupymo planai iki 65 metų jaunimui Juvenile Endowment at 65

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai primami be medicalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių R. K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorius, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE
P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. R.K. Susivienijime

Vardas, pavardė
Adresas
..... (Zip Code).....

Jeigu norėtum priklausyti jūsų kolonijoj gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniškai atliks suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formulus. Malonškite atsakyti: (taip arba ne).
Jeigu panorėsit įsirašyti centrui kuopon, tada ir narystės mokesčius siųsėt tiesiog į centrą. Malonškite atsakyti: (taip, arba ne).

Laučkaltės slekia aukštųjų mokslų

LBKSA ir kitų liet. organizacijų veikėjų Juozo ir Izabelės Laučkų, gyv. Bethesda, Md., dukrelė Izabelė, baigus Marylando universitetą bakalauro laipsniu, studijuos toliau bibliotekniką, siekiant magistro laipsnio.

Kaį Izabelės tėvas J. B. Laučka turėjo valdinį darbą vakariniam Berlyne, kaip RJAS radijo pareigūnas, ten ji baigė vidurinę mokyklą.

Studijuodama universitete ji gyvai reišėsi liet. studentų veikloje, priklausė prie tautinių šokių grupės "Malūnas", yra skaučių globėja Washingtone. Ji taipgi priklauso prie LRKSA 36 kuopos, Washingtone, ir stengiasi įrašyti naujų narių. Kita Laučkų dukte Pranutė, baigusi Maryland universitetą, studijuoja Michigan universitete siekiant doktorato.

MIRĖ DR. ST. BIEŽIS

Chicago. — Balandžio 6 mirė visuomenininkas, ilgametis SLA daktaras — kvotėjas Dr. Steponas Biežis, 84 metų amžiaus.

Palaidotas balandžio 10 iš Gimimo Panelės Šv. bažnyčios Šv. Kazimiero kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1889 m. vasario 18 Bliudžių kaime, Panevėžio apskrity.

Panevėžiu užbaigė 4 klases; atvykęs į JAV mokėsi Valparaiso, Ind.; 1914 m. baigė Chicago medicinos kolegiją ir gavo daktaro laipsnį.

Priklausė prie patriotinių organizacijų, pasižymėjo veikumu, užimdavo aukštus ir atsakomingas viršinių pareigas. Bendradarbiavo laikraščiams, parašė knygą apie sveikatą — "Būk sveikas". Paliko žmoną Oną (Radauskaitę), dukterį Yolandą ir kitus artimuosius. Sūnus lakūnas Steponas žuvo antrojo pasaulinio karo laiku Vokietijoje. Pats velionis buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas.

DR. V. A. DAMBRAVA DIPLOMATINĖJE TARNYBOJE

Washingtonas. Š. m. kovo 24 prezidentas Nixonas pristatė JAV tybių senatui patvirtint dr. Vytautą A. Dambravą karjeriniu diplomatu.

Dr. V. A. Dambrava yra baigęs Vilniaus universitetą, daktarata yra įgijęs Innsbrucko (Austrijos) universitetė.

Po karo atvykęs į Jungtines Am. Valstybes apie du metus buvo LRKSA generaliniu organizatoriu, lankė liet. kolonijas su pranešimais, prirašinėjo naujus narius, organizavo naujas kuopas.

Patekęs JAV-tybių diplomatinė tarnybon, sėkmingai siekė viršūnių. Yra buvęs Amerikos Balso — Voice of America lietuviškojo skyriaus bendradarbiu Washingtone ir Miunchene; konsulu Monterey, Meksikoj, "Voice of America" programų vadovu Pietų Amerikaj; dabar jis yra JAV-tybių ambasados Argentinoje pirmuoju sekretorium.

Linkime dr. Dambravai geriausių sėkmių diplomatinėje tarnyboje.

Egzaminai stojantiems i aukštąsias mokyklas

Š. m. kovo 21 d. Vilniuje leidžiamas "Tarybinis Mokytojas rašo, kad 1972-73 mokslo metais Lietuvoje reikėjo laikyti lietuvių kalbos ir literatūros egzaminus kas norėjo įstoti į aukštąją mokyklą. Egzaminus laikė 9435 stojantieji. Labai gerai išlaikė — 867, gerai — 3755, patenkinamai — 4457, neišlaikė — 356. Kiek iš jų į aukštąsias mokyklas buvo priimta, laikraštis nerašo. (Elta)

— Sekmadienį, balandžio 15, Chicago Lietuvos Taryba turėjo konferenciją. Iš pranešimų paaiškėjo, kad šiais metais Chicago Taryba turėjo \$9,914.00 pajamų ir kad Amerikos Lietuvių Tarybos centrui įteikta \$6,000.00.

"VYTAUTAS THE GREAT"

Kan J. B. Končiaus angliškai parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Tinka čia gimusiems lietuviams ir kitataučiams. 202 pusl.

KAINA: kietais viršeliais \$3.00, minkštais — \$2.00

Užsisakant adresuokite:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

WYOMING KLONIO ŽINIOS

PREL. BALTUSEVIČIAUS SUKAKTIS

Sekmadienį, birželio 10, Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos klebonas, LRKSA egzektuvis direktorius prelatas Jonas F. Baltusevičius minėjo 40 metų kunigystės sukaktį. 10:30 ryto celebravo padėkos Mišias asistuojant kitiems kunigams.

Plačiau apie sukaktuvinį ir minėjimo iškilmes kitam numerį.

GABIOS LIETUVAITĖS

Catholic Light pranešimu, naujai įsteigta Bishop Hoban aukštesniąją mokyklą baigė 250 auklėtinių. Mokslo metų užbaigos ir abiturientų išleistuvių iškilmes įvyko sekmadienį, birželio 2.

Šią mokyklą su garbės atžymėjimais baigė Gloria Agurkytė, o kita lietuvaitė Patricia Kundrotaitė užėmė 4-tąją vietą. Abi yra baigusios Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos pradžios mokyklą.

5-tos APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Pusmetinis LRKSA 5-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyko sekmadienį, birželio 24, Susiv. centro įstaigos patalpose, 71-73 So. Washington Str., Wilkes Barre, Pa.

Pradžią 2:30 P.M. Darbotvarkė aktualūs Susivienijimo ir apskrities reikalai. Reik gyviau įsijungti naujų narių vaju, reik surengti kokią nors pramogą apskrities išdo naudai. 5-ji apskritis visuomet gyvai rūpinosi ir darbavosi savo organizacijos gerovei, tuo sielojasi ir dabar.

Visos kuopos prisijuskit atstovus į pusmetinį susirinkimą.

Franas J. Katilius, pirmin.
Elena Mensiskaite, sekr.

PASIŽYMĖJĘ ŠVIETĖJAI

Wilkes kolegijos pirmininko Francis J. Michelini rekomendacija, trys šios kolegijos profesoriai yra įtraukti sąrašas 1973 metų žymiausių Amerikos švietėjų — Outstanding Educators of America for 1973.

Tarp įtrauktųjų sąrašas yra politinių mokslų ir istorijos profesorius Bronis Kaslas; kiti du — čekų kilmės sociologijos profesorius dr. Jaroslav G. Moravec ir kroatas Filosofijos ir religijos departamento pirmininkas prof. dr. Stanko Vujica.

Pasižymėjusius švietėjus atrenka patarėjų taryba, kuriai dabar vadovauja dr. V. Gilbert Beers; tarybos nariai — įvairių švietimo, sporto, biznio ir kitų sričių vadovai.

IŠLEISTUVIŲ POKYLIS

Gegužės 6, Grammar'ys saleje, piltatoniečiai surengė muzikai Broniui Voveriui išleistuvių pokylį. Jis liet. Šv. Kazimiero parapijos vargonininko apie 30 metų. Jis taipgi yra Kings kolegijos vyrų choro ilgametis vadovas.

Išleistuvių pokylio programos vedėju ir pagrindiniu kalbėtoju buvo Kings kolegijos profesorius, nuoširdus lietuvių bičiulis Francis Swingle; kiti kalbėtojai — prof. Rev. Herve La Blanc, C.S.C.M, ir klebonas kun. P. J. Ališauskas.

Svedų buvo pilna salė. Išleistuvių pokylio ruošą rūpinosi kl. kun. P. J. Ališauskas, rengimo komiteto pirmininkai David Schultz, ir Mrs. Mary Luke, talkininkaujant choristams ir choristams.

Muz. Br. Voveris dabar vargoninkauja St. Nicholas parapijoje, Wilkes Barre.

PAGERBĖ KUNIGUS — SUKAKTUVININKUS

Sekmadienį, birželio 10, Lyndwoodo Šv. Kazimiero parapija pagerbė du lietuvius kunigus, kilusius iš šios parapijos, sulaukusius sidabrinį kunigystės sukaktį, būtent, kun. Bernardą J. Kazlauską ir kun. Edvardą Vičkauską, M.I.C.

4 v. p. p. sukaktuvininkai Šv. Kazimiero bažnyčioje atlaikė padėkos mišias, o 6:30 vak. Treadway Inn prasidėjo iškilmingas banketas.

Pagerbimo rengimo komitetui vadovavo garbės pirmininkas, parapijos klebonas prelatas Vincas J. Pakutka, generalinis pirmininkas Danielius Stadulis, sekretorius Ben. Jenčaras, išdėtininkas Ch. Edunk, talkininkaujant komisijoms sudarytomis iš veiklių asmenų.

Iškilmėse dalyvavo daug kunigų, parapietų ir kitų.

LIETUVIAI LAIMĖJĘ NOMINACIJAS

Antradienį, gegužės 15, Luzerne apskrities pirminiuose (primary) balsavimoose nominacijos laimėjo šie lietuviai:

Advokatas Clement E. Kistielius laimėjo nominaciją respublikonų sąrašu Wilkes Barre miesto ir kitų rajonų mokyklų direktoriaus vieton.

Vincas Matikevičius — respublikonų sąrašu Nanticoke miesto mokyklų direktoriaus vieton.

Danielius Stadulis — demokratų sąrašu Hanover township taksų kolekatoriaus vieton, o Petras Sukolauskas respublikonų sąrašu constabelio vieton.

Mykolas Goberis — demokratų sąrašu Edwardsville majoro vieton.

Jurgis Brusokas — demokratų sąrašu Kingstono councilmano vieton.

Be abejonės, yra ir daugiau nominacijų laimėjusių lietuvių, bet dėl nulietuvių pavardžių sunku atspėti.

ONĄ BERNOTAITYTĖ VĖL PAGERBĖ

LRKSA Statutų komisijos narė Ona Bernotaitytė, gyv. Exeter, Pa., vėl pagerbta, kaip Corregidor slaugė, 1942 m. gegužės 6 laivu USS Spearfish pasprukusi nuo japonų jėms užimant salą.

Kartu paspruko 12 kitų slaugių iki paskutinių valandų ėjusiu savo pareigas. Išgabentimi vadovavo admiralas J. C. Dempsey.

Šį kartą ją pagerbė The American Defenders of Bataan ir Corregidor gynėjų nacionalinė konvencija įvykus gegužės mėn. pradžioje Kansas City, Mo.

Slaugė Bernotaitytė konvencijoje sutiko senų pažistamų ir bendrų pergyvenimų dalyvių.

O. Bernotaitytė iš jaunų dienų priklausė prie mūsų Susivienijimo, lengvai kalba lietuviškai ir uoliai dalyvauja lietuvių veikloje.

Gegužės 16 Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubas surengė pavasarinę pramogą Sterling viešbučio patalpose, Wilkes Barre. Pelnas labdaringam tikslams. Rengimo komitetui vadovavo pirmininkė Nora Butkietė, vicepirmininkė Marie Šukienė. Pramoga buvo sėkminga.

Lankėsi

Gegužės 22 Susiv. centro įstaigoje ir redakcijoje lankėsi ilgametis 89 kuopos sekretorius Balys Sitkus iš Hartford, Conn. Svečias yra kilęs iš Minersville, Pa., ir čia turi giminių, kuriuos atlaikė atvyko į Wilkes Barre ir Susiv. centre atliko savo kuopos reikalus.

— ALRK Moterų Sąjungos 25-jo. Pittston, turėjo metinį Moterų Dienos minėjimą gegužės 13.

APVOGĖ KLEBONIJĄ

Vėlykų naktį piktadariai apvogė Wilkes Barre Šv. Trejybės parapijos kleboniją.

Vietinis klebonas prel. J. F. Baltusevičius pranešė policijai apie apvogimą. Prel. pranešimu, 4:30 ryto jis girdėjęs bildesį, vienok manydamas, kad jį sukėlia šildymo sistemos radiatoriai, dėl to nematęs reikalo patikrinti. Manoma, kad piktadariai įėjo pro rūšies langą. Vagyis išnešė \$400 sumokėtų už kapinių lotą, taipgi asmeniniai prelatui priklausantį pinigų ir kitokių vertybių.

Šia proga tenka pastebėti, kad nėra tos dienos ir nakties, kad mūsų šalies miestuose ir miesteliuose neįvyktų didesnių ar mažesnių kriminalų. Nukentčia bažnyčios, kapinės, biznio įstaigos, gyventojų namai, ypatingai automobiliai. Gatvėse iš moterų rankų išplėšiamos pinigines. Šie įvykiai kelia visuomenėje nerimą ir pasigirsta reikalavimų, kad atsakingi oficialai imtųsi griežtesnių priemonių prieš plintantį kriminalistų siautimą.

Wilkes Barre Švč. Trejybės parapijos vaikučių pirmosios komunijos iškilmės įvyko sekmadienį, balandžio 29, per 9 val. Mišias. Vaikučius paruošė Jėzaus Nukryžiuotojo seselės — parapiinės mokyklos mokytojos. Šioje parapijoje klebonauja prel. J. F. Baltusevičius.

MIRUSIEJI

A. a. Viktorija Jaškuviene, 79 m., gyv. 62 Cumiskey str., Wilkes Barre, Pa., ilgametė LRKSA 17 kuopos narė, mirė gegužės 2; pašarvota buvo laidojanti direktoriaus Frank įstaigoje; palaidota gegužės 5 Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionė iš Lietuvos atvyko 1913 m. ir visą laiką gyveno Wilkes Barre. Paliko vyrą Bronių Jaškų, buvusį 17 kuopos sekretorių; sūnus Juozą ir Joną; dukterį Oną Bukuviene; seserį Oną Kuznickienę ir 9 anūkus.

A. a. Jonas Pavilionis, gyv. 126 Gilligan str., Wilkes Barre, mirė gegužės 3 Wyoming Valley ligoninėje. Palaidotas gegužės 7 iš Švč. Trejybės bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover Township. Paliko žmoną, dukterį, 3 brolius, 2 seseris ir 2 anūkus.

A. a. Gertrūda Blunkienė, gyv. 59 Nottingham St., Plymouth, Pa., mirė balandžio 23 dukters Onos Barzilauskienės namuose. Palaidota ketvirtadienį, balandžio 26 iš Lyndwoodo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover Township. Lidesys paliko ir kitą dukterį — Angelą Kačkauskienę ir dvi anūkes.

A. a. Marijona Pakutkaitė, gyv. 431 Foster St., Duryea, mirė balandžio 22, palaidota balandžio 26 iš Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė buvo gimusi Duryea miestelyje ir čia visą laiką gyveno. Paliko brolių Tamą, gimintį prel. Vincą G. Pakutką — Lyndwoodo Šv. Kazimiero parapijos kleboną, ir kitus artimuosius.

A. a. Marijona Seiliuvienė, gyv. 178 Boland ave., Lee Park, mirė balandžio 2, palaidota balandžio 5 iš Lyndwoodo Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg. Velionė iš Lietuvos atvyko 1911 m. ir visą laiką gyveno Lee Parke. Paliko sūnus Juozą ir Petrą, taipgi 3 anūkus.

Viena. — Balandžio 24 Austrijos Alpių kalnuose zuvo 8 asmenys užklupti sniego grūčių (avalanche).

— Balandžio mėnesį Missisipi upės potvynių padaryti nuostoliai apskaičiujami virš šimto milijonų dolerių.

KINGSTONO ŽINIOS

1973 metais birželio mėn. Agnes potvynis skaudžiai palietė Kingstono ir Edwardsvilles rajonus, kur gyvena šimtai lietuviškų šeimų. Potvynis taipgi žiauriai nusiaubė Kingstono Šv. Marijos parapijos bažnyčią ir kitas nuosavybes padarydamas virš \$300.000 nuostolių.

Pasidėkojant energingam parapijos klebonui kun. Antanui J. Norkūnui ir parapietų kooperacijai ir paramai, taipgi gaunant iš valdiškų ir vyskupijų fondų paramą, parapijos bažnyčia, sveikė ir seserų vienuolyno patalpos yra atremontuota ir daro tikrai gerą įspūdį.

Užbaigus tvarkyti potvynio padarytas žalas, klebonas su savo parapietiais imsis bažnytinių bokštų pertaisymų. Šiam reikalui parapija jau turi sukėlusį \$50.000.

Klebonas ir jo asistentas dar tebegyvena "Mobile home" patalpose iki bus pertaisytas klebonijos namas, kurs nuo potvynio irgi labai nukentėjęs.

IVAIRIOS ŽINELĖS

Pirmosios vaikučių komunijos iškilmės įvyko sekmadienį, gegužės 5 d., o Dirmavonės iškilmės įvyko gegužės 15. Klebonas su parapietiais buvo gerai pasiruošę iškilmėm, ypatingai vyskupo priėmimui.

Buvęs ilgametis Kingstono Šv. Marijos parapijos vargonininkas muz. J. J. Šaučiūnas po operacijos yra gerokai pasitaisęs ir reikalui esant nuvyksta patarnauti vargonais Sugar Notch Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonui kun. V. F. Žemaičiui.

Buvęs ilgametis Katalikų Susivienijimo sekretorius Juozas B. Šaltonas ir žmona dar tebegyvena pas sūnų Juozą, New Cumberland, Pa. Šaltonų namas, Welles St., Kingston, sužalotas Agnes potvynio.

Parapietis

RAGINA REMTI SEN JACKSON PAREIŠKIMUS

Senatorius Henry Jackson yra padaręs pareiškimus, kad Amerika neduotų jokios ekonominės pagalbos Sovietų Sąjungai tol kol emigracijos suvaržymai visiems žmonėms nebus sustabdyti.

Amerikos Lietuvių Taryba ragina visus lietuvius remti tuos pareiškimus rašant laiškus senatoriui Jackson. Prašome adresuoti: The Honorable Henry Jackson, United States Senate, Washington, D.C. 20510.

FELIKSUI ZALESKUI 80 METŲ AMŽIAUS

Feliksas Zaleskas, gyv. Dorchester, Mass., katalikiškų ir bendrinių patriotinių organizacijų veikėjas, 8 m. balandžio 25 sulaukė 80 metų amžiaus. Yra kilęs iš Dusmenų parapijos, Vilniaus krašto. Į JAV atvykęs 1910 m. birželio 10. Zaleskai išaugino 5 vaikus; sūnus Edvardas yra Bostono valstybinės kolegijos profesorius; duktė Florencija aukštesniosios mokyklos mokytoja; duktė Frances — John Hancock draudimo bendrovės sekretorė; dukterys Eleonora ir Marija yra išteklėję ir augina šeimas.

Amerikos Lietuvių Taryba, per VLIKO ir ALTOS atstovų pasitarimą, gegužės 5 d., Chicagoje, turėjo progos VLIKUI įteikti \$8,000 čekį VLIKO reikalam.

Gegužės 26-27 Chicagoje įvyko 9-sis Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungų atstovų susirinkimas. Dalyviai turėjo progą pasiklausyti mokslinių paskaitų ir diskusijų.

Lenkijos vyriausybė uždarė vienintelį Lenkijoje gyvenančių lietuviams skiriamą mėnesinį laikraštį "Varšonos". Tuo tarpu Lietuvos teritorijoje gyvenantys lenkai turi kuo plačiausias laisves leist lenkiškus laikraščius ir išlaikyti savas mokyklas.

Balandžio 8 Tėvų Marijonų vienuolyno patalpose įvyko Marijonų Bendradarbių Sąjungos 46-sis seimas su bažnytinėmis pamaldom, posėdžiais, bendrais pietais.

LIETUVI, nesiūluok su apdraudom, nes nei vienas nežino, kada negalėtingoji mirties nelaimė gali ištikti. Katalikų Susivienijimas padėlo tau ir tavo šeimai saugų ir tikrą apsidraudimą.

Brolis Jurgis, O.F.M., minėjo sidabrinę sukaktį

Brolis Jurgis, O.F.M.

Scranton, Pa. — Sekmadienį, gegužės 27, pranciškonas vienuolis brolis Jurgis Petkevičius, O.F.M., minėjo vienuoliško gyvenimo sidabrinę sukaktį.

Ta proga 4 v. p. p. Šv. Juozapo bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos koncelebracinės Mišias, kurių metu jis atnaujino savo vienuoliškų įžadus. Mišias celebravo vietinis kleb. kun. Mykolas Ožalas, asistuojant kitiems kunigams.

Ceremonijų vedėju buvo kun. Gabrielius, O.F.M., iš Kennebunkport, Maine. Jis perskaitė popiežiaus Pauliaus VI-jo prisistūpimą palaiminimui.

Pamokslą pasakė Rev. Patrick J. Howard, O.F.M., iš New York, buvęs brolio Jurgio noviciato viršininkas. Jis vaizdžiai apibūdino brolio Jurgio darbą.

Brolis Jurgis yra gimęs 1927 m. rugpjūčio 28, Scranton, Pa. Sūnus Bronias ir Elenos (Narusievičiūtės) Petkevičių.

Iš liet. pranciškonų vienuolynų įstojo 1944 m., Greene, Maine. Jis buvo pirmasis amerikietis lietuvis kandidatas organizuojant pranciškonų vikariatą Jungtinėse Amerikos valstybėse. Sov. Rusija okupavus Lietuvą uždarė pranciškonų ir kitus vienuolynus.

Brolis Jurgis 20 metų darbavosi Tėvų Pranciškonų spaustuveje, Brooklyne, kaip linotype — raidžių rinkimo mašinos operatorius, laikraščių lauzytojas-composer, preso operatorius ir atliekant kitas pareigas. Pasilijus sveikatai, jis buvo perkeltas į motiniškąją namą, Kennebunkport, Maine.

Brolis Jurgis augo 8 vaikų šeimoje. Jo sesuo Kazimierietė ses. Margarita yra Panelės Švč. Nesiliaujančios pagalbos parapijos mokyklos, Cleveland, Ohio, vedėja.

Po bažnytinių iškilmių parapijos auditorijoje įvyko priėmimas-vaisis.

Bažnyčioje ir vakarieneje dalyvavo šie kunigai, broliai vienuoliai: — S. m. balandžio mėn. "Garso" Nr. 2, 2 pusl. po išspausdintu eilraščiu "Motinai", per neapsizūrėjimą, praleista autorės Ados Karvelytės pavardė. Atsiprašome.

PAGERBĖ DR. J. GENĮ

Washington, D.C. — S. m. gegužės 11-13 šios šalies sostinėje įvyko trečioji metinė respublikonų tautinių grupių konferencija. Dalyvavo 30-ties atskirų tautybių atstovai, įskaitant ir lietuvius.

Šioje konvencijoje lietuvių veikėjas dr. Jonas Genys buvo išrinktas iškiliausiu šiu metų asmeniu — most outstanding individual — ir jam paskirtas "Dwight D. Eisenhower Meritorious Service Award" atžymėjimas, kura buvo įteiktas iškilmingojo baliaus metu.

Dr. J. Genys stipriai pasireiškia politinėje ir lietuvių tautinėje veikloje. Šioje konvencijoje jis išrinktas tarybos išdininuku, jis taipgi yra liet. respublikonų federacijos pirmininkas ir A.L. Tarybos atstovas Washingtone.

Konvencijoje tarp kitų vidaus ir užsienio problemų buvo pabrėžti pavergtų tautų, rusifikacijos plėtimasis Pabaltijo šalyse ir šiais klausimais priėmė atitinkamas rezolucijas.

nuolai, seserys vienuolės ir artimieji: prel. J. V. Miliauskas, kl. kun. M. Ožalas, Tėvų pranciškonų vyresnysis kun. Leonardas Andriekus, O.F.M., kun. Juozas Akulonis, kun. J. S. Šarnus — Newarko Šv. Jurgio parapijos klebonas, kun. Pascal Sabas, kun. V. F. Žemaitis, Feliksas Petkevičius, Viola Petkevičienė, ses. Margaret, kun. G. Baltrušaitis, O.F.M., kun. Dom Pocius, kun. Jurgis Stalėvičius, kun. Theodore Wench, O.F.M., broliai vienuoliai — Kazimieras Gulbinas, Viktoras Biveinis, Pranciškus Milukas, seserys vienuolės — Regina Sitkūtė, Madeline Bunevičiūtė, Della Marie, Theresa Dabulytė, Meri Martin, Matthew, Janine, Ann Dolora Portner.

Taip pat dalyvavo redaktorius Matas Zujus, kuris kartu su broliu Jurgiu kelis metus darbavosi prie Garso.

Gegužės 29 brolis Jurgis išvyko į Cordoba, Argentina, atliankyt ten gyvenančius gimines. Laimingos kelionės, malonių įspūdžių.

NAUJI LEIDINIAI (Prisijūsti paminėti)

"Lituans", the Lithuanian quarterly, Nr. 4, 1972. Published in Spring, Summer, Fall and Winter. The Editorial and Business address: P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

"Eglutė", lietuviškas laikraštėlis vaikams. 1973 m. balandžio ir gegužės mėnesių numeriai. Adresas: Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260.

"Lietuvių Dienos", 1973 m. kvėto mėn. Nr. 3, balandžio mėn. Nr. 4 ir gegužės mėn. Nr. 5, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

"Šv. Pranciškaus Varpelis", mėnesinis religinio patriotinio turinio laikraštis. Leidžia pranciškonai. 1973 m. balandžio mėn. Nr. 4, gegužės mėn. Nr. 5 Kennebunkport, Maine.

"Pasaulio Lietuvių Jaunimas", pasaulio lietuvių jaunimo informacinis žurnalas leidžiamas Pasaulio Liet. Jaunimo Sąjungos Rūšių centro 2422 W Marquette Rd., Chicago, Ill. 1973 m. Nr. 1.

"Vyttis", Lietuvos Vyčių organas. 1973 m. balandžio mėn. Nr. 4, gegužės mėn. Nr. 5. Redaguoja Loretta J. Stukienė, 1467 Force Dr., Mountaintside, N. J. 07092.

"Atėitis", lietuvių katalikų jaunimo žurnalas, 7235 So. Sacramento ave., Chicago, Ill. 60629. 1972 m. rugsėjo mėn. numeris.

— S. m. balandžio mėn. "Garso" Nr. 2, 2 pusl. po išspausdintu eilraščiu "Motinai", per neapsizūrėjimą, praleista autorės Ados Karvelytės pavardė. Atsiprašome.

— S. m. rugpjūčio 30 ir rugsėjo 1, 2 ir 3 Washingtone įvyks 7-tasis Pasaulio Liet. Bendruomenės seimas. Posėdžiai vyks Statler viešbučio patalpose. Seimui priimti sudarytas komitetas iš Washingtono gyvenančių lietuvių veikėjų.

Marlborough's žodynas

LITHUANIAN SELF-TAUGHT PAROUSTAS

M. Variakojytės inkantienės knyga pritaikyta mokantiems angliskai ir norintiems mokytis lietuviškai. Apima rūpestingai parinktus žodžius posakių ir paaiškinimus su fonetiniu anglių kalbos ištarimu.

Kaina \$1.25

Užsisakant kreipkitės į "Garso" administraciją:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.